

GENERAL ION ANASTASIU

A. 97
937

O PAGINĂ
DIN
RĂSBOIUL NOSTRU

LUPTA DELA JIU
14/27 OCTOMVRIE 1916

Inv. A. 47.759

GENERAL ION ANASTASIU

5579.

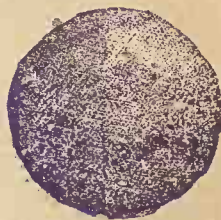
O PAGINĂ

DIN

RĂSBOIUL NOSTRU

LUPTA DELA JIU

14/27 OCTOMVRIE 1916

9264.

1936
Tip. «BUCOVINA» I.E. TOROȘTIU BUCUREȘTI

1993

1947

CONTROL 1956

BIBLIOTECA UNIVERSITARIA
COTA 5379

1956

B.C.U. Bucuresti

C9264

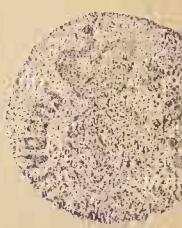
P R E F A Ț Ă

Suntem datori, noi cei aflați încă în viață și care am avut comandă de mari unități în marele război purtat de țara noastră, să descriem luptele la care am participat. Descrierea faptelor este în interesul Adevărului și a Istoriei, faptele sunt săvârșite în văzul și cunoștința tuturor, ele servesc completării golurilor și a scuturării prafului ce s'a așternut pe adevăr, cu prilejul întocmirii a multor povestiri interesate, necinstite și nedrepte pentru o bună parte din luptătorii frontului.

Călăuza în această descriere a unei pagini din război, este cea care trăește și va trăi totdeauna: Odată și odată, adevărul trebuie să iasă la lumină. Conștiința ne îndeamnă a-l ajuta să iasă cât mai curând din întuneric.

Aceasta am făcut-o.

AUTORUL.

L U P T A D E L A J I U

14/27 OCTOMVRIE 1916.

Considerațiunile generale militare asupra acestei lupte sunt făcute la locul convenit, când se vorbește de Bătălia dela Jiu; aci se descrie în mod amănunțit lupta dela Jiu propriu zis, din 14 Octomvrie 1916, cu documentele oficiale în legătură cu această luptă care a dat cea mai mare victorie românească în prima parte a războiului pentru întregirea neamului.

Precis, la Grupul Jiu nu se știa ce forțe inamice se avea în față; pe o frontieră întinsă, muntoasă, neavându-se elementele necesare de descoperire și recunoaștere, hărțuiei prin atacuri răslețe, acțiuni timide de dus și întors peste frontieră, etc., nu puteau face pe comandantul Grupului Jiu să-și stabilească un plan de acțiune determinat, față de misiunea ce se părea că are în acest sector de frontieră.

Aceia ce însă era sigur, se simțea presiunea inamicului; așa că lucrând în necunoscut, Grupul Jiu se retrăgea și iar înainta, pe porțiuni și etape. Nu este mai puțin adevărat că aceia ce posedă ca informațiuni asupra inamicului, Grupul Jiu le ținea de reale și bune, cum s'au și dovedit că sunt; însă confuziunea era datorită comandamentelor superioare grupului, Armata I-a și Marele Cartier General, care adoptase un sistem foarte curios și cu desăvârșire păgubitor operațiunilor, acela de a nu crede în informațiunile ce veneau dela fața locului și lua de bune pe acele ce veneau de pe alte fronturi, ori culese direct dar necontrolate, sau deducțiuni fără nici o bază reală de plecare.

La 13 Octomvrie, Grupul Jiu a continuat retragerea și inamicul era gata a intra în orașul Tg.-Jiu. Această retragere din zilele de 11, 12 și 13 Octomvrie, drept este că era o urmare a operațiunii hotărâtă de grup sau de armată, ca necesară, însă ea era determinată în acelaș timp de o superioritate numerică a inamicului, bine simțită, artilerie grea, numeroase mitraliere, moral ridicat, trupe bine formate și de mâna întâia, curajoase față de noi în continuă retragere, toate acestea dădeau de gândit chiar unor trupe de luptă egale, dar încă trupelor noastre inferioare în număr, cu moralul scăzut din pricina unor lupte nesuținute, lipsite de artilerie grea, care să poată ținea mai mult pozițiile noastre și pe inamic, în plus terenul complet nefavorabil apărării, fiind neconținut dominat dela nord la sud.

Din dispozitivul și împrăștierea focurilor inamice s'a putut deduce că inamicul ocupă un front întins, care începea dela Vest de Valari și mergea pe stânga Jiului, cu centrul împins înainte, pe comunicația ce venea dinspre frontieră.

Comandantul Grupului Jiu, nou numit, Colonelul Ion Anastasiu, în urma unei consfături avute cu comandantul artileriei grupului, Colonelul Pașalega, cu șeful de stat major al grupului Lt. Colonelul Mărculescu și cu Lt. Colonel Dumitrescu C-tin, venit la Tg.-Jiu ca fiind șef de stat major al Divisiei I-a, în urma recunoașterii făcută în ziua de 13 Octomvrie, hotărăște în seara de 13 Octomvrie, ca a douăzi 14 Octomvrie, să execute o întoarcere ofensivă asupra inamicului, căutând a sparge frontul inamicului descusut din cauza obstacolelor de pe dânsul, combinând atacul de front, dat de trupele Grupului Jiu, cu atacul de flanc și spate, anunțat că se va produce concomitent de către Detașamentul dela Cerna venit prin Baia de Aramă, sub comanda Lt. Colonelului I. Dejoianu. Această acțiune de flanc și spate fusese hotărâtă de Generalul Culcer, comandantul Armatei I-a, cu prilejul venirii

sale pe frontul Grupului Jiu, la Buliga și care vedea nevoia degajării acestui grup de presiunea ce-i făcea inamicul și pericolul căderii orașului Tg.-Jiu în mâinile sale. Acțiunea de flanc și spate, a fost însușită și de urmașul Generalului Culcer la comandă, Generalul Dragalina și el a făcut-o cunoscut ca și hotărîtă, când a venit în ziua de 12 Octomvrie, la Horez, la postul de comandă al Grupului Jiu. Prin urmare, era stabilit că presiunea pe front a Grupului Jiu, urma să fie ridicată prin atacul asupra flancului drept și spatelui inamicului. Generalul Dragalina a cerut pentru aceasta Grupului Jiu, rezistență pe pozițiile sale; el însă nu a voit să creadă în imposibilitatea acestei rezistențe, când chiar aflându-se la Horez, a aflat de capturarea detașamentului Colonel I. Homoriceanu, la Vai de Ei, întâmplată în cursul nopții, de pierderea bateriei Căpitanului Glatz și a dărei peste cap a liniei ocupată de trupa Colonelului M. Obogeanu la Poiana lui Mihai și drumul Neamțului, acestea petrecute chiar pe timpul prezenței sale la grup, la Horez. Consfătuirea dar a celor dela fața locului, care cunoșteau imposibilitatea rezistenței prin defensivă și hotărîrea luată de comandantul grupului de a trece la ofensivă, a fost singura salvatoare întregii operațiuni, întrucât ordinele de rezistență absolută și energia șefilor nu au lipsit nici până acum și, totuși, retragerea începea dimineața deîndată ce inamicul punea artileria sa în acțiune: era efectul demoralizării și lipsa de curaj a schimba sistemul. Prin urmare, dacă și la 14 Octomvrie, se petrecea ceia ce s'a petrecut până atunci și mai avându-se și știrea capturării dela Vai de Ei, Grupul Jiu s'ar fi retras, și atunci Detașamentul dela Cerna, care la 14 Octomvrie nu a operat concomitent, umblând să întoarcă flancul drept și spatele inamicului, pe care s'a dovedit că nu le știa unde sunt, era să i se întâmple că întorcând flancul inamicului, era să fie el însuși întors.

In seara de 11 Octomvrie, s'a dat ordin pentru alcătuirea

detașamentului Dejoianu, la Cerna, compus din batalionul 4 din Regimentul 1 Infanterie, batalionul 2 din Regimentul 17 Infanterie, batalionul 3 din Regimentul 1 Infanterie, batalionul 4 din Regimentul 43 Infanterie, 2 baterii (1-a din Regimentul 1 Artil. și 1-a din Regimentul 21 Artilerie) și escadronul 3 din Regimentul 2 Călărași.

Colonelului Dejoianu trebuie să i se fi spus ce misiune are și în ce va consta ea; trebuie să i se fi specificat de cei care i-au dat ordinul, unde este inamicul și chiar unde este flancul drept și spatele, ca să știe încotro să se ducă și ce să atace pe teren, nu în aer. Dacă aceste date nu i s'au dat, a fost o mare greșală din partea comandamentului care l-a trimis; iar dacă a plecat fără ele, probabil că și-a propus și era obligat să le caute, să le afle, altfel se ducea câine surd la vânătoare.

Detașamentul Dejoianu s'a pus în marș în dimineața de 12 Octomvrie, având un batalion în avantgardă, pe șoseaua Cerna-Cernătești-Baia de Aramă, rămâind noaptea în Baia de Aramă; în dimineața de 13 Octomvrie, se pune în marș spre Tismana și de aci, pe la Sud de Vânăta către Pestișani, unde ajunge (la Pestișani) la ora 3. Marșul detașamentului a fost destul de greu, din cauza regiunii de străbătut, însă nu a întâmpinat nici o supărare din partea inamicului. La Pestișani, se dă o oră repaos trupei, după care se îndreaptă către Dobrița. Indată după punerea în marș, i se aduce comandantului știrea că inamicul ocupă poziție pe înălțimile Retezatului, către Frânțești-Boroșteni, deci pe stânga detașamentului, deasupra comunicației Bâlta-Runcu, informație nesigură și necontrolată; dacă știrea era adevărată, detașamentul executa un marș de flanc față de poziția inamică; dacă lucrul nu era adevărat, atunci trebuia să meargă spre Dobrița, adică să-și continue marșul, să facă recunoașterea, să se pună în legătură cu Grupul Jiu, pentru operațiunea ce urma să aibă loc odată și sub o conducere unică. Ce face în schimb comandantul detașamen-

tului? La știrea primită, își constituie o flancgardă pe stânga sa, compusă din 7 companii și o baterie, sub comanda Maiorului Dumitrescu din Regimentul 31 Infanterie, al cărui batalion intra în compunerea flancgardei; iar Lt. Colonelul Dejoianu cu restul trupelor, scoboară din Pestișani, unde fixează flancgarda și vine la Brădiceni, unde cantonează noaptea, venind în contact cu Lt. Colonel Dumitrescu C-tin, șeful de statmajor al Divisiei I-a, divisie care în acest moment nu avea comandant.

La Grupul Jiu ordinul de operații fiind întocmit și semnat de către Colonelul Anastasiu, a și fost expediat trupelor până la ora 10, prin ofițeri dela grup; exemplarul de ordin pentru detașamentul Cerna a fost încredințat Lt. Colonelului Dumitrescu, a-l preda Lt. Colonelului Dejoianu, care s'a și înapoiat la Brădiceni, la ora 8, bine înțeleși asupra operațiunii de a douazi, ca unii ce hotărâsem de acord procedarea. Prin ordinul de operație i se menținea Detașamentului Cerna misiunea ce avea de la constituirea sa. Pentru fixarea trupelor pe pozițiile ocupate, în seara de 12 și dimineața de 13 Octomvrie, Grupul Jiu a dat în ziua de 13 Octomvrie trupelor grupului, următorul ordin, dela Vădeni:

1. Din Inalt Ordin al M. S. Regelui pozițiunile nu se vor părăsi de cât atunci când va rămâne un singur om.
2. Murind cu toții pe pozițiile noastre, însemnează că am luptat.
3. Subsemnatul va veni pe poziție cu ultima rezervă, pentru a muri împreună cu voi.
4. Rezistență până la ultima picătură de sânge.

Comandantul Grupului Jiu,
Colonel I. Anastasiu.

Asupra evenimentelor care au precedat ziua de 14/27 Octomvrie 1916, trebuiesc date informațiunile dobândite din toate sursele temeinice, pentru a se avea un tot absolut complet, real și documentat, provenind aceste surse dela fața locului și emanând dela ofițeri integri și părtași la aceste evenimente sau la petrecerea lor. Astfel:

La 11 Octomvrie, inamicul pătrunde pe la Est de Piscul Rusesc în golul lăsat de batalionul fost acolo; inamicul concentrează acum tot focul asupra pasului Vulcan; se dau aci atacuri și contra-atacuri, se ia prizonieri o companie întreagă austriacă, cu ofițeri cu tot. Aripa stângă a noastră, prin retragerea batalionului de pe Muncelul Mic, era depășită de inamic, care căuta a ne tăia drumul. Ne retragem pas cu pas, artileria instalându-se la Nord Buliga-Sud Vamă-Nord Poiana Mihai Viteazul. Detașamentul Lt. Colonel Homoriceanu călare pe Valea Vai de Ei-satul și șoseaua Buliga. Regimentul 41 Infanterie Colonel Obogeanu șoseaua Buliga-Drumul Neamțului și legătura la Est cu Detașamentul Colonel Jippa la Pleșea, defileul Lainici-Bumbești. Artileria, începând dela Sud-Vest Poiana Mihai Viteazu (Valea Vai de Ei) călare pe șoseaua Buliga; apoi la Est-Nord Schela, iar obusierul de 140 și bateria de 53 Căpitan Calistrat Sud Vama Veche și Vest de drum.

La 11 Octomvrie Generalul Culcer este înlocuit la comanda Armatei I-a cu Generalul Dragalina; șeful de statmajor al Armatei I-a General Lupescu, înlocuit cu Lt. Colonel Găvănescu, fost subșef de statmajor la Armata I-a. Generalul Cororăscu, comandantul Diviziei XI, pe baza acelorași ordine trebuia să plece cu toate serviciile și cu acel de statmajor al Divisiei XI la Pitești, pentru a organiza divisia cu alte trupe, ca o rezervă specială la dispoziția Marelui Cartier General, iar trupele divisiei cu începere din această zi primesc numirea de Grupul Jiu, având de comandant pe Colonelul Anastasiu Ion, grup care împreună cu Grupul Cerna, formau Divisia I-a

cu Cartierul divisieii la Filiași și sub comanda Colonelului Dumitriu Sava *).

Asupra acestor ordine, de care se vorbește aci, se poate face următoarea observație: două grupuri de forțe — Cerna și Jiu — cel dintâi în defensivă, dar nesupărat de cât demonstrativ de inamic, cel de al doilea atacat într'una de mai bine de 10 zile, de forțe superioare și pus în retragere forțată, mai puteau fi puse sub aceiaș comandă operativă? De sigur că nu și efectiv nici n'au putut fi puse.

Comand. brigadei în locul Colonelului Anastasiu, a fost numit Colonelul Obogeanu, comandantul Regimentului 41 Infanterie.

La 11 Octomvrie 1916, ploae și ceață. Inamicul surprinde pe timpul nopței Detașamentul Homoriceanu la Vai de Ei (Regiment infanterie, un escadron cavalerie, o baterie de 63 mm. și cicliștii atașați). De aci, inamicul inaintează brusc asupra poziției artileriei noastre care amenințată a fi capturată, se retrage baterie cu baterie, treptat, una sub protecția alteia. Infanteria luată în flanc își pierde capul, se retrage în neregulă. Se pierde un obusier de 105 mm.

La 12 Octomvrie a venit la Horez, la postul de comandă al grupului, Generalul Dragalina, însoțit de Lt. Colonel Dumitrescu și Lt. Colonel Miltiade; Colonelul Coccorescu îi expuse situația Divisieii XI prin graiul Colonelului Mărculescu, șeful de statmajor al divisieii. Acesta presintă un crochiu, pe care erau însemnate trupele Divisieii și forțele inamice cu care luptau, forțe care, după informații și declarațiile prizonierilor, erau semnalate: Divisia XI Bavareză, o brigadă austriacă alpină și 7 batalioane de mineri dela minele Petroșani și împrejurimi.

*) Trebuie notat că se făceau aceste schimbări în momente când trupele noastre erau atacate violent de către inamic și puse în desordine; afară de asta, măsurându-se întinderea frontului ambelor grupuri, ea este de 60—70 km. și puse ambele sub o comandă unică, fără comandant present, cu cartierul la Filiași, peste 40 km. de front.

Artilerie numeroasă și în transport spre această regiune o divizie de cavalerie și unități de cicliști. Generalul Dragalina însă avea alte informațiuni «dela agenții dela Cerna», că în fața Divisiei XI-a se găsește cel mult o brigată mixtă. Situația noastră în momentul când Generalul Dragalina primea acest raport: inamicul ajungea aproape de satul Schela, la 2¹/₂ km. de Horez, capturase în cursul nopții detașamentul dela Vai de Ei, capturase bateria de artilerie a Căpitanului Glatz, tăiașe în parte comunicațiile telefonice cu postul de comandă, capturase bagajele și caii comandantului Regimentului 21 de Artilerie aflat în Schela; Generalul Dragalina a încercat a lua contact telefonic cu comandanții de pe front, însă i-a fost imposibil. Totuși, a dat ordin ca statul major al divisiei, cu serviciile și cu comandantul divisiei să plece, iar Colonelul Anastasiu să ia comanda, punându-i în vedere rezistență absolută. Generalul Dragalina a plecat în defileu, nu ca să viziteze frontul, căci nici nu știa acum unde este, iar șeful de statmajor al divisiei chiar îi atrăsese atenția asupra pericolului la care se expune; totuși, generalul s'a dus de curiozitate, căci după cum a declarat față de cei prezenți, că a mai venit pe aici, dar nu a fost prin defileu, a voit să-și satisfacă această dorință. Colonelul Cocorăscu s'a dus să se pregătească de plecare la Pitești, iar Colonelul Mărculescu a dispus plecarea serviciilor divisiei și a plecat la Tg.-Jiu. Colonelul Mărculescu a revenit apoi la Horez, unde a continuat a îndeplini serviciul de statmajor, după cererea Colonelului Anastasiu. Colonelul Mărculescu, împreună cu Căpitanul Diamandi, a luat contact prin telefon cu Armata I-a, prin Lt. Colonel Găvănescu, căruia i-a expus situația divisiei, pe care acesta o cunoștea căci i se comunicase dela Horez de către Cocorăscu la plecarea sa și din ordinul Generalului Dragalina. Colonelul Găvănescu a pus în vedere Colonelului Mărculescu următoarele dispozițiuni de luat: „dacă divisia este atacată puternic de forțe superioare

să se retragă luptând, pe linia întărită Schela-Bumbești, acolo să încerce o rezistență tenace și să moară cu toți pe poziție. In cas când linia Skela-Bumbești este pierdută, *trupele să cedeze retrăgându-se pas cu pas, pe întunec, spre Horez (Vâlcea)-Valea Luncavățului-N. Drăgășani-Copăcioasa-Cărbunești-Horezani și iar Nord Drăgășani. Armata nu poate trimite nici o trupă de ajutor»¹⁾. La primirea acestor instrucțiuni date de Armata I, Colonelul Mărculescu a venit la Nord de Vădeni, unde se afla Colonelul Anastasiu la postul de comandă și unde sosise și Generalul Cocorăscu, cărora le-a comunicat ordinul primit. In acest moment, trupele noastre se aflau pe frontul Sâmbotin-Nord Turcinești-Valari-Dobrița, aceasta pe dreapta Jiului; pe stânga, la Bumbești.*

Colonelul Mărculescu a comunicat Generalului Cocorăscu *ordinul de retragere* așa cum l-a primit prin telefon, după care conform acestui ordin, s'a dus să îndrepte trupele spre Copăcioasa, întrucât linia Skela-Horez căzuse de mult. La înapoiere în Tg.-Jiu, a găsit la poșta din oraș pe Lt. Colonel Dumitrescu, șeful de statmajor al Divisiei I-a, care i-a spus să comunice lui Cocorăscu că Armata I-a *n'a dat ordin de retragere*, lucru pe care atunci și Generalul Cocorăscu l'a confirmat²⁾. Colonelul Mărculescu a chemat Armata I-a la telefon și a comunicat Lt. Colonel Găvănescu situația frontului și că a transmis

1) Cocorăscu la telefon și în prezența celor dela postul de comandă dela Horez, pusese la curent pe Col. Găvănescu, că Skela căzuse și că inamicul înaintează spre Horez, deci se știa că trupele noastre depășise linia indicată de ocupat în retragere. Apoi această linie nici nu era întărită decât sumar. In fine, se constată cine a dat ordinul de retragere: Colonelul Găvănescu, exponentul Armatei I-a.

2) Căpitanul Diamandi aflat de față la această comunicare, auzind de tăgăduirea ordinului de retragere și de imputarea ce se făcea Colonelului Mărculescu, că de ce s'a transmis greșit ordinul Armatei, a exclamat: «iau de piept și pe Dumnezeu dacă îndrăznește cineva să' zică, că Armata I-a n'a comunicat ordinul de retragere Colonelului Mărculescu, de oarece am fost martor la convorbirea sa la telefon cu Lt. Colonel Găvănescu».

ordinul de retragere așa cum l'a primit, deoarece când s'a dus pe front, a găsit poziția Skela-Horez căzută deja. Găvănescu a replicat: «n'am știut că poziția Skela-Horez este căzută, dați atunci ordin ca să se reziste pe pozițiile pe care se găsesc trupele, să nu dea un pas înapoi. Vă vor sosi ajutoare dela Cerna, pe care să le întrebuițați conform situației tactice».

Armata I-a prin ordinul No. 696 din 11 Octomvrie 1916 și urmat de ordinul telegrafic cifrat No. 700, ambele semnate de către șeful de stat major Lt. Colonel Găvănescu, *confirmă și în scris ordinul de retragere* pe 2 coloane a trupelor Grupului Jiu (Divisia XI), pe cele două direcțiuni ce comunicase și verbal la telefon. Toate aceste ordine și rapoarte (verbale și scrise) au fost atașate dosarului operativ al zilei de 12/X 1916.

Trebuește semnalat aci: Comandant la fața locului era Generalul Cocorăscu, căruia Generalul Dragalina rănit, îi dase ordin să rămână și rămăsese la Jiu. Colonelul Mărculescu șeful său de statmajor, îi transmisese *ordinul de retragere* dat de Armata I-a și primise dela Cocorăscu însărcinarea de a îndrepta trupele pe cele două direcții indicate de Armata I-a și care erau deja în *inceput de executare*; Colonelul Anastasiu era comandant al Grupului Jiu, deci în subordine. Din această descriere, făcută de către un ofițer de caracter, un ofițer cult, care este Colonelul Mărculescu, care a avut rol principal în aceste evenimente; întărită de către un alt ofițer de mare valoare morală, Căpitanul Diamandi, cine poate vedea și atribui Colonelului Anastasiu, că ar fi dat ordin de retragere trupelor sale, din inițiativa sa?

Un alt document asupra acelorasi evenimente:

«In noaptea de 11 spre 12 Octomvrie, are loc surprinderea și capturarea Detașamentului Lt. Colonel Homoriceanu la Vai de Ei, ceiace determină retragerea precipitată din ziua de 12 Octomvrie, prin Skela și Horez spre Turcinești. Nu se cunoștea

unde se găsește detașamentul Maiorului Trușculescu, care în ziua de 10 Octomvrie, părăsise Muncelul Mic; el ar fi trebuit să se găsească la stânga, la Vestul detașamentului Homoricceanu. Acestea pe dreapta Jiului. Pe stânga se petreceau următoarele: Generalul Dragalina rănit în defileu. La ora 5 p. m. mă aflam la Primăria din Vădeni, împreună cu Colonelul Anastasiu, comandantul brigădei de infanterie, când venind Generalul Cocorăscu, ne comunică cele întâmplate în defileu, după care predă Colonelului Anastasiu un plic în care era ordinul operativ al Divisiei, *în care se prescria retragerea spre Olt*. Generalul a și dat el însuși ordin trupelor să se adune împrejurul T.-Jiului. Nu se știe nimic de detașamentul Maior Trușculescu; inamicul a rămas la Skela-Horez-Cartiu».

Această descriere este iarăși a unui strălucit ofițer, om de caracter, Lt. Colonel Petroianu, comandantul bravului Regiment 21 de Artilerie. Din această descriere, cine poate deduce amestecul Colonelului Anastasiu, în darea ordinului de retragere trupelor sale?

Un alt document asupra evenimentelor din ziua de 12 Octomvrie 1916:

«Colonelul Anastasiu a fost chemat în noaptea de 11 Octomvrie la telefon și i s'a comunicat ca în dimineața de 12 Octomvrie, la ora 7, să se presinte la Horez, la postul de comandă al divisiei. A fost la ora 7 la divisie, unde pe la ora 8,30 a sosit acolo Generalul Dragalina și Colonelul Cocorăscu. Generalul Dragalina a spus atunci că din acel moment a luat comanda Armatei I-a și cere să-i expunem situația frontului nostru. A expus-o șeful de statmajor al divisiei, a expus-o comandantul artileriei, Colonelul Pașalega, a expus-o Colonelul Anastasiu, acea lăsată în seara de 11 Octomvre. Generalul Dragalina a răspuns că în adevăr, situația la Jiu este grea, dar nu-i disperată; că trebuie resistat energic pe pozițiile noastre și că nu avem voie a da un pas îndărăt. În acest timp, Colo-

nelul Anastasiu este chemat la telefon de Colonelul Obogeanu, rămas la comanda brigadei sale la Skela și i se comunică atacul violent al inamicului la Skela și pe drumul Neamțului, capturarea unei baterii și retragerea desordonată a celor scăpați dela Vai de Ei și care antrenează și aripa noastră stângă. Raportându-i-se acestea Generalului Dragalina, care era în aceiaș cameră cu telefonul, a voit a vorbi Colonelului Obogeanu, pe care îl cunoștea și căruia și începuse a-i spune că îl știe mai energic și că ce se întâmplă acolo? Nu a mai putut continua, căci telefonul a fost tăiat, asupra ultimelor cuvinte ale lui Obogeanu «sunt dat peste cap...».

Generalul Dragalina a spus atunci că din Inalt ordin dă comanda grupului Colonelului Anastasiu, de a cărui bună reputație este încredințat, în locul Generalului Cocorăscu care va pleca imediat cu serviciile la Pitești, unde să organizeze cu alte trupe, Divisia XI. Generalul Dragalina a plecat în defileu, spunând că de câte ori a venit pe aici, n'a văzut defileul. Colonelul Anastasiu primind comanda grupului părăsi localul spre a merge la front. La eșirea din Horez pe șoseaua Horez-Skela, întâlnește pe Lt. Colonelul Petroianu, comandantul Regimentului 21 Artilerie, care rămas în Skela, era pe punctul de a fi capturat și care expune situația ce s'a schimbat după plecarea sa, cum i s'a capturat bagajul și caiii și că a aflat că la Vai de Ei a fost capturat Lt. Colonel Homoriceanu cu trupa sa, că infanteria noastră se retrage dela Poiana lui Mihai, descoperind artileria, că bateria Căpitanului Glatz a fost capturată de inamic, împreună și cu alte 2 tunuri din bateria Iulian (de munte)... și că inamicul urmărește apropiindu-se de Horez».

Colonelul Pașalega, care însoțea pe Colonelul Anastasiu ajută pe acesta în improvizarea unei apărări la Horez; au fost așezați pe o linie, la Nord de sat, jandarmi rurali evacuați din

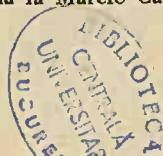
posturile din calea inamicului ¹⁾ și care au fost așezați în trăgători la distanța de 15—20 de pași unul de altul, li s'a dat puști și cartușe, s'au așezat pe această linie trei tunuri, iarăși la distanțe mari unul de altul, și așa cu această improvizată linie de apărare care a deschis focul asupra dealurilor pe care și apăruse infanteria inamică, s'a dat impresia unei noi poziții ocupate și s'a oprit astfel inamicul, care dacă intra în Horez, surprindea divisia încă necomplet plecată.

În așa grea situație și care aducea răspundere nejustificată noului comandant al Grupului Jiu, acesta a făcut apel la Generalul Cocorăscu să rămână a descurca lucrurile, ca unul ce cunoaște întreaga situație generală a trupelor sale, întrucât detașamentele Homoriceanu, Trușculescu, Brigada Colonel Jipa de pe stânga Jiului, erau direct sub ordinele grupului și Colonelul Anastasiu nu știa nici ce misiune au și nici ce ordine au primit sau ce rapoarte au făcut, ca să poată deduce măsurile ce trebuiesc imediat luate în total. Generalul Cocorăscu, care își împacheta lucrurile pentru plecare, a consimțit să rămână, însă a spus că trebuie să găsească pe Generalul Dragalina spre a-i cere aprobarea. Astfel a plecat cu automobilul spre defileu, în interiorul căruia auzind focuri de armă, s'a oprit la un pod sub care s'a ascuns cu ofițerul ce-l însoțea și îndată a sosit din defileu automobilul cu Generalul Dragalina, rănit, și care sub impresia că în defileu se dă un atac de către inamic, a sfătuit pe Cocorăscu a sta acolo adăpostit, că-i va trimite o companie în ajutor, ceia ce a și făcut, trimitându-i compania aflată la gura defileului, companie însă care nu a avut cu cine lupta, nefiind nici o trupă inamică în defileu.

Situația aceasta dela Divisia XI dela Jiu, fusese comunicată Armatei prin telefon, de însuși Generalul Dragalina, înainte de plecarea sa în defileu, în prezența tuturor celor aflați

1) Document oficial este reclamația lor până la Marele Cartier General, că au fost puși în front ca să lupte.

7264.

la postul de comandă din Horez și la întâmpinarea Armatei (probabil șeful de statmajor, întrucât generalul comandant era aci la Jiu), că dacă situația e gravă să *se ocupe înapoi linia de întărituri*, Generalul Dragalina a răspuns că aripa dreaptă fiind prea înainte, aripa stângă va trebui să reziste, altfel o expune pe cea dintâi; că a recomandat « *aici »* rezistență înverșunată, dar că încercând să vorbească cu frontul și lui i-a fost imposibil, fiindcă este o zăpăceală complectă, trupele fiind atacate încă de dimineață violent de inamic, care pare mai numeros aci, de cât s'a crezut. Și atunci Generalul Dragalina a spus textual la telefon șefului de statmajor Lt. Colonel Găvănescu: «Nu crezi că e momentul ca trupele dela Cerna să simuleze un atac, căci bănuiesc că trupele din fața lor au fost trimise într'acoa?» La riposta ce i s'a făcut la telefon, generalul a răspuns: «nu atac real, căci ar fi să părăsească Grupul Cerna poziții tari și nu știu de nu vor fi și ele atacate puternic ca și cele de aici»¹⁾.

Ordinul de retragere a fost comunicat personal și verbal de Generalul Cocorăscu, Colonelului Anastasiu, în ziua de 12 Octomvrie, față fiind: Colonelul Pașalega, Lt. Colonelul Petroianu, Căpitanul Tătăărăscu și Sublocotenentul Șerbănescu, pe șosea, lângă ferma Gârleșteanu, spunând că e ordinul Armatei

1) Prin urmare ordinul de retragere a fost dat de Lt. Colonel Găvănescu, șef de Stat Major la Armata I-a și comunicat prin însăși Comandantul Armatei I-a; de altfel acest ordin era în acord cu planul ce făcuse acest general de a opri Grupul Jiu pe o poziție mai tare. (Se bănuia o tărie a liniei însemnate cu niște crâmpeie de șanuri Skela-Bumbești) pe care să reziste în timp ce un detașament dela Cerna să atace în flanc și spate pe inamic (dealtfel aceasta fusese și ideea Generalului Culcer, pe care și-o însușise și Generalul Dragalina). Greșala Armatei era însă că necunoscând situația trupelor dela Jiu și nici superioritatea forțelor inamice, credea în posibilitatea unei rezistențe pe o poziție pe care se retrăgeau trupele cu inamicul în spate, poziție neîntărită și nici nu se mai putea întări în prezența inamicului. Dovada este că se indica o poziție pe care trupele o părăsisesse de dimineață, iar ca forțe inimice se da o brigadă mixtă pe când în realitate au fost forțe împătrite.

și că se va primi și ordin scris; ordinul scris a și fost îndată predat Grupului Jiu, ordin ce confirma în totul pe cel verbal. Prin urmare, Armata I-a avusese ideia retragerii pe întăririle presupuse în stare a oferi o poziție de rezistență și de oprire, în vederea manevrei proiectate de Generalul Drăgalina, atât doar că situația silise trupele chiar în prezența sa, nu numai să atingă această linie, dar să o depășească, unele elemente ajunseser pe o linie la înălțimea Tg.-Jiului. Judecând însă ideia tactică în raport cu situația generală a trupelor noastre și cele dușmane, se vede îndată enormitatea sacrificiului nefolositor ce se cerea unor trupe complect epuizate și fizic și moral. «A se rezista tenace pe linia Skela-Bumbești și să moară toți pe poziție, dar înapoi să nu dea nici un pas!» Ce sublim sacrificiu ordonat dela distanță (Craiova), moartea tuturor ca să nu mai rămână de cât șeful de statmajor al Armatei I-a. Rezistențe de acest fel se cer și se pot efectua, însă atunci nevoia trebuie văzută și simțită și de la fața locului și de trupe și în același timp le trebuie puse acestora la îndemână și oarecare mijloace, iarăși vizibile: o linie tare, spre a nu muri stupid și o trupă de întărire, cel puțin de întărire morală, care să ofere posibilitatea reconstituirii unităților, a intrării în ordine, a ocupării poziției. Or s'a arătat că tăria măcar cât de puțină nu exista; că o trupă care să o fi ocupat mai dinainte și care să servească de oprire a retragerii pe dânsa și sub scutul ei, nu exista și nici nu era probabilitate a fi, întrucât și Armata I-a și Generalul Drăgalina au spus categoric comandantului Grupului să nu nădăjduiască la nimic, Armata nu poate trimite nici o trupă în ajutor!

Situația la ora 3 după amiază era disperată, ea începuse încă de dimineață și Generalul Drăgalina nu putea ca s'o cunoască, din cauza lipsei sau necompletelor știri de pe front, în parte din nesinceritatea acestor știri. În adevăr, nimeni nu raportase oficial despre capturarea Detașamentului Homori-

ceanu, știrea a fost dată pe front dela un medic și un plutonier care scăpase neprinși, confirmată vag de grade inferioare scăpate prin fugă dela detașament. Legătura trupelor Colonelului Obogeanu cu detașamentul Homoriceanu se rupsesse din timpul nopței, de și Obogeanu întrebat dela brigadă dacă are această legătură, raporta afirmativ. Comandantul Regimentului 21 Artilerie raporta că infanteria Colonelului Obogeanu descoperise artileria, a cărei servanți primeau focuri de pușcă inamice dela 3—400 m. Colonelul Obogeanu desmințea aceasta, deși se aveau precise informațiuni că ofițerii de artilerie prin amenințări cu revolverul opreau pe infanteriștii ce părăseau poziția dela Poiana lui Mihai și Drumul Neamțului, iar bateria Glatz căzu în mâinile inamicului, neavând sprijinul infanteriei, care o părăsise. Toate aceste întâmplări desorientase complet unitățile, demoralizarea era mare, așa se explică imposibilitatea generalului Dragalina de a putea pipăi frontul și de a putea să-și dea seama precis că de pe când era el prezent la Grupul Jiu, situația trecuse de la gravă la disperată. Din tot ce s'a arătat până aci, rezultă clar că ordinul de retragere a trupelor Grupului Jiu, a fost dat de către Lt. Colonel Găvănescu, întărit de Generalul Dragalina, confirmat verbal și în scris Colonelului Anastasiu de către Generalul Cocorăscu, care imediat a și dispus începutul executării acestui ordin, după care predând efectiv comanda Grupului Colonelului Anastasiu, a plecat la Tg. Jiu și apoi la Pitești. Atunci prin cine a ajuns la M. S. Regele minciuna infamă că Colonelul Anastasiu a dat ordin de retragere trupelor, cum I-a spus M. Sa Colonelului Anastasiu la 7 Iunie 1917, la audiența ce a avut ofițerul? Trebuie redată exact convorbirea cu M. S. Regele : „Ai dat ordin de retragere trupelor la Jiu, când era ordin să stea pe loc”. Colonelul a răspuns M. Sale că „acesta-i un neadevăr”. M. Sa a afirmat din nou că „a văzut chiar acest ordin ce a dat”; atunci ofițerul a răspuns indignat Regelui:

„afirm categoric că nu am dat asemenea ordin, să mi se arate acel ordin”. M. Sa a răspuns atunci că „nu a văzut ordinul, dar așa i s'a spus”. A încheiat audiența Colonelul, rugând pe rege să ceară a vedea acel ordin. Mai târziu și la locul convenit, se arată că a fost dovedit M. Sale că Colonelul Anastasiu nu a dat asemenea ordin. De unde dar și de la cine a ajuns aceiaș minciună în Volumul II din notele politice ale lui Al. Marghiloman că „Colonelul Anastasiu și-a părăsit pozițiile descoperind Tg. Jiu?”. Și această afirmație mincinoasă are aceiaș sursă și la locul convenit se arată și pe autorul ei.

La 12 Octomvrie seara situația grupului Jiu este următoarea :

Brigada 21 Infanterie Colonel Jipa, ocupă poziția întărită dela Bumbști, legat prin patrule la stânga cu Brigada Obogeanu. Artileria pe înălțimea Nord de Horez, călare pe șoseaua Skela-Horez. Trenurile și convoiurile, la Românești (Sud de Tg. Jiu) și Copăcioasa (Est de Tg. Jiu).

Cartierul Divisiei 1-a nu exista, nefiind comandant present la Divisie. Lt. Colonel Dumitrescu C. îndeplinea funcția de șef de stat major și se stabilise la Brădiceni, unde era proectat tot de el post de comnadă al divisiei.

Grupul Jiu era înștiințat că detașamentul Lt. Colonel Dejoianu s'a constituit și se află în marș pentru îndeplinirea misiunii ce i s'a dat: atacul flancului drept și spatelui inamicului, flanc indicat Dobrița. In acest detașament se afla batalionul format din: compania 4-a (Sublocot. Stăniloiu), a 5-a (Căpitan Lepri), compania 9-a (Locot. Petrescu Iacob) și a 12-a (Căpitan Morțun), sub comanda Căpitanului Terpu Alexandru. Acest batalion în noaptea de 10 spre 11 Octomvrie, la orele 19,30 a pornit de la pichetul Siliște de pe frontul Alion-Ozoina-Dranicu.

La 11 Octomvrie, ora 5,30 dimineța s'a adunat întregul detașament la Cireșu, format fiind din 2 companii din Regi-

mentul Dolj No. 1, 2 companii din Regimentul Calafat No. 31 formând un batalion sub comanda maiorului Stănescu Anastase. Acestor 2 batalioane li s'a alăturat o baterie din Regimentul 21 Artilerie. Detașamentul se pune în marș la ora 6,30 prin Balta-Baia de Aramă și ajunge în comuna Pestișani în ziua de 13 Octomvrie ora 7 dim. Trupa foarte obosită din cauza marșului forțat și pe timpul nopții. Se ia cantonament în Pestișani și trupa rămâne în repaus până în seara de 13 Octomvrie; în ziua de 13 Octomvrie, inamicul cu un tun de calibru mic a bătut fără efect lisiera de nord a satului. În după amiaza zilei de 13, la orele 16 au fost adunați toți comandanții de unități, citindu-li-se ordinul Generalului *Culcer*¹, *prin care se prescria că în cas de presiune din partea inamicului și forțați la retragere, trupele să ia direcția spre Olt către Drăgășani, unde se va trece Oltul*".

La 13 Octomvrie, ora 20, detașamentul Dejoianu se pune în marș spre Brădiceni, unde ajunge la ora 22,30 și unde intră în cantonament; comandanții de unități sunt adunați la poștă și li se dă ordinul pentru ziua de 14 Octomvrie, adică pentru a doua zi²).

1) Să se noteze prin urmare că exista la Armata I-a deja ordinul de retragere — bineînțeles în cas de presiune — și se comunica acest ordin în ziua de 13 Octomvrie Detașamentului Dejoianu, după cum se comunicase și Grupului Jiu; totuși șeful de stat major al Armatei I-a, Lt. Col. Găvănescu a tăgăduit că a comunicat un așa ordin, apoi a fost silit să recunoască a-l fi comunicat Colonelului Mărculescu șeful de stat major al Grupului Jiu. Atunci... nu este o infamie a se atribui Colonelului Anastasiu că a dat el acest ordin? Sau că I-a dat Colonelul Mărculescu?

2) Iată prin urmare constatat că ordinul dat de Grupul Jiu pentru operațiunea de a doua zi 14 Octomvrie și transmis detașamentului prin Lt. Col. Dumitrescu, s'a primit de Lt. Col. Dejoianu, întrucât ambele: Jiul și detașamentul operau în acelaș scop și deci concomitent, altfel nu ar fi fost colaborarea cerută de acțiune, doar nu operau independent unul de altul, întrucât pentru aceasta se adusese detașamentul în marș forțat și avea ordin inițial de atac odată cu Grupul Jiu.

La 14 Octombrie, ora 7¹⁾ dimineata, marș din Brădiceni pe un drum secundar, spre a eși în șoseaua principală Tismana-Tg. Jiu. Detașamentul ca să ia formația ce necesita, se adună pe șoseaua aceasta în pădurea statului, la vest de Arcani, de unde se trimit patrule de recunoaștere; patrula trimisă spre satul Rașovița aduce știrea că acest sat este ocupat „spre sud” de către inamic aflat în luptă cu alte trupe ale noastre, cele de la grupul Jiu, (se auzeau împușcăturile). Se face planul de atac, se chem comandantii de unități de li se dă ordinele și la ora 10 detașamentul se desfășoară călare pe șoseaua Tismana-Tg. Jiu, atacând „în dreapta și spatele” inamicului, cu intenția de a lega acțiunea cu cea a batalionului de sub comanda Maiorului Bădescu Haralambie, batalion din Regimentul 58 Infanterie, aparținând Grupului Jiu, batalion *ce lupta la sudul satului Rașovița*²⁾. Inamicul face față cu rezerva sa noului atacator; batalionul din 58 cedează terenul din cauza presiunii inamicului și se retrage spre sud în pădure; batalionul din Dolj-Calafat pierde legătura între unitățile sale se produc goluri la centru pe șosea între dreapta acestui batalion și stânga celui din 58. În această situație Căpitanul Terpu primește ordin să intre în acest gol la atac, la ora 11,30. Căpitanul Terpu bagă în foc compania 5-a la sud de șosea și 2 plotoane din compania 4-a la nord de șoseaua Tismana-Tg. Jiu, când i se pune la dispoziție și o secție de artilerie comandată de Sublocot. Ostroveanu, care deschide focul de pe lisiera satului Arcani, la sud de șosea. La ora 12 atacul se desfășoară „înaintarea foarte anevoioasă din cauza terenului descoperit și a numeroaselor mitraliere ce avea inamicul pe poziția

1) Iată și ora indicată în ordinul de operație dat de Grupul Jiu.

2) Prin urmare Detașamentul Dejoianu care avea și ordinul Armatei cel trimisese și ordinul Grupului Jiu, ambele ordine îi specificau atacul flancului drept și spatele inamicului la Dobrița, se angajează prelungind frontul Grupului Jiu, la Rașovița!

ce ocupa, pe creasta de la vest de Rașovița. Artileria a scos din serviciu două mitraliere inamice și a înlesnit astfel înaintarea. La ora 13,30 se dă ordinul detașamentului ca să trimită o unitate pe drumul cel mai scurt spre Tg. Jiu ca să captureze unitatea inamică strecurată printre trupele noastre la podul de pe Jiu. S'a trimes compania 9-a și a 12-a din batalionul Terpu, sub comanda Căpitanului Morțun, *care punându-se în marș și apropiindu-se prea mult de linia de luptă, companiile acestea au primit focuri și au fost silite a se desfășura și ele tot pe loc*, intrând în luptă tot în intervalul dintre dreapta companiilor din Dolj-Calafat și stânga batalionului din 58. La ora 15,30 s'a pornit la asalt ; la ora 16,15 inamicul s'a retras, predându-se o parte din ei. După terminarea luptei, noaptea, s'a trecut în măști, pe teren, în formație de luptă, acoperindu-se detașamentul cu avantposturi către nord¹⁾.

Prin urmare, din rapoartele unităților detașamentului Lt. Colonel Dejoianu rezultă clar și precis că în ziua de 14 Octombrie 1916 acest detașament *nu a concurat* cu Grupul Jiu la lupta acestuia, ducând acesta singur greul acțiunii și obținând victoria din această zi. Tabloul comparativ pe ore, alăturat aci, împreună cu anexele sale, arată lămurit că prin nimic detașamentul Lt. Colonel Dejoianu nu a contribuit la această victorie, deci s'a făcut dovada furtului de merit al Grupului Jiu, de către Lt. Colonelul Dejoianu, în complicitate cu Lt. Colonelul Dumitrescu C-tin, aflat în Brădiceni și care făcea pe șeful de statmajor al Divisiei 1-a ce nu avea ce căuta la Jiu, divisie care nu avea atunci un comandant; și în complicitate cu Lt. Colonel Găvănescu, șeful de statmajor al Armatei I-a, care falsificând darea de seamă a Divisiei 1-a semnată de Colonelul Anastasiu, a indus intenționat în eroare Marele Cartier Ge-

1) Darea de seamă a comandantului de batalion Maior Terpu și raportul Căpitanului Morțun.

neral și prin Calendarul „Regina Maria” a înșelat opinia publică, atrăgând recunoștința lumii românești și recompense din partea comandantului Suprem și Regele Țării, asupra altora decât asupra celor cărora se cuveneau.

Examinând operațiunea detașamentului Dejoianu în aceste zile se constată următoarele: marșul său se execută ca în timp de pace, cu o avantgardă care precedă doar coloana. Dacă i-a fost indicat flancul drept inamic, sau dacă nu i s'a indicat, de și are un escadron de cavalerie nu-l folosește a-i recunoaște pe inamic, din care cauză încă din ziua de 13 marșul său se execută paralel cu poziția inamică. Flanc-garda ce dă este de aproape jumătatea efectivului detașamentului și cu artilerie, fără a ști cu cine are de a face și ce intenție are inamicul. Or aceasta denotă că în loc de a ataca el pe inamic în flanc, lua măsuri ca să se apere el de un atac al inamicului. Formația sa este pur și simplu de marș iar nu de atac. Nedescoperind flancul inamicului, acțiunea sa nu se putea executa potrivit misiunii ce i se dase. Producerea atacului său urmând a se lega în timp cu acțiunea Grupului Jiu, trebuia ca Lt. Colonel Dejoianu să ia contact cu comandantul Grupului, aceasta îl obliga în acelaș timp a nu se încurca în nici un fel de operațiune alta de cât căderea în flancul și spatele inamicului, cum precis avea ordin și de la Armata I-a, care-l trimisese și de la Grupul Jiu cu care concura la luptă în ziua de 14 Octomvrie.

Ziua de 13 Octomvrie 1916. În dimineața acestei zile comandantul grupului Jiu, însoțit de comandantul artileriei grupului și de comandantul regimentului 21 artilerie, mergând la Ferma Gârleșteanu, a făcut o recunoaștere a câmpului de luptă terenul Preajba și vest, păduricea Prejbei, Ezurenii etc. unde plănuia operațiunea de a doua zi 14 Octomvrie și a luat contact cu comandanții de brigade, de la care a putut afla și identifica frontul inamicului și în parte situațiunea lui. Inami-

cul ajunsese la Valari, Horez, Sâmbotin. În Turcinești inamicul așezase în turla bisericei o mitralieră, prin unele case subîmpărțiri inamice se dedau la băutura, oamenii având strânsă recolta de prune și făcuse țuica. În seara de 13 inamicul trimesese patrulele sale până în marginea orașului Tg. Jiu.

La ora 14 sosește dela Brădiceni Lt. Colonel Dumitrescu șeful de statmajor al diviziei 1-a, care comunică comandantului grupului Jiu că detașamentul Dejoianu a sosit la Brădiceni în vedere acțiunii în colaborare cu grupul Jiu și consecvent planului Generalului Culcer și însușit și de Generalul Dragalina. La ora 15 sunt convocați la postul de comandă al grupului la poșta din Tg. Jiu, comandanții artileriei grupului și a regimentului 21 Artilerie și aci în cunoștință exactă de situație a urmat un consiliu asupra procedărei de urmat pentru atacarea și respingerea inamicului care amenința să ocupe orașul. La acest consiliu a participat și Lt. Colonel Dumitrescu¹⁾, împreună cu care s'a stabilit ca a doua zi un atac general să se dea pe întregul front de către grupul Jiu, iar detașamentul Lt. Colonel Dejoianu să atace flancul drept și spațele inamicului la Dobrița, cum avea ordin chiar de la Armată. Șeful de statmajor al grupului Lt. Colonel Mărculescu, pe baza planului făcut, a redijat ordinul de operație pentru a doua zi 14 Octomvrie, care prin ofițerii de statmajor dela grup a fost trimis trupelor pe front și pentru că Lt. Colonel Dumitrescu urma să se înapoieze la Brădiceni pentru a însoți și conduce detașamentul Dejoianu, i s'a dat și ordinul de operație spre a-l înmâna detașamentului pentru ca acțiunea să înceapă odată.

1) În timpul consfătuirii de la poșta Lt. Colonel Dumitrescu s'a aprins în discuții cu Lt. Colonelul Mărculescu, devenind necuviincios și atunci a fost invitat de Colonelul Anastasiu să părăsească localul ca neavând nici o calitate și fiindcă nu-și dă seama unde se găsește; acesta a fost izvorul răutății sufletești a acestui ofițer, pus în serviciul defăimării grupului Jiu!

Tablou Comparativ

a acțiunilor de la 14 Octombrie 1916 de la Jiu

Grupul Jiu Colonel Anastasiu	I n a m i c u l	Detașamentul Lt.-Col. Dejoianu
13 Oct. seara dat ordinul de luptă și transmis trupelor.	13 Oct. seara.	13 Oct. seara. Adunat la Posta Brădiceni.
14 „ ora 7 dim. ¹ bombardamentul artileriei grupului pe tot frontul.	14 Oct. dis de dimineață, pe ceață, coloana lui Busse a fost atacată pe ceață de forțe române superioare. Inamicului i-a succes de mai multe ori a intra în locurile goale dintre trupele noastre și a ne învălui. Deși ne-am apărat foarte ercic totuși nu s'a putut evita o retragere. Generalul von Busse a voit să-și adune batalioanele sale pe un front mai restrâns, pe linia Suseni-Rugi-Bumbești, dar nu i-a reușit...	14 „ ora 6,30 (a se vedea anexa 1).
14 „ ora 8 dim. Incepe atacul general asupra inamicului.		14 „ ora 7 dim. În repaos la Brădiceni, gata de marș.
14 „ ora 10 dim. Cucerirea de la inamic Moșnenii și împrejurimi.		14 „ ora 9 dim. Se adună călare pe șoseaua Tismana-Tg. Jiu (vezi anexa 2).
14 „ ora 11,30. Atacul inamicului la pod Tg.-Jiu.		14 „ ora 10 dim. Se desfășoară pentru luptă la Rașovița (vezi anexa 3, 4, 5, 6).
14 „ ora 14,20. Inamicul în debandadă pe tot frontul.		14 „ ora 13,30. Ordin ca o unitate să meargă pod Tg. Jiu (vezi anexa 7, 8).
14 „ ora 17. Inamicul respins. Lupta peste tot încetează.		14 „ ora 15,30. Incepe atacul asupra Rașovei.
15 „ ora 10 dim. Urmărire viguroasă spre Nord.	15 Oct. Atacați violent de Români, am fost siliți să ne retragem pe linia Valari-Skela-Birnici.	14 „ ora 16,15. Inamicul respins la Rașovița.
16, 17, 18 Oct. Urmărire energetică spre Nord.	1, 17 Oct. Această linie a fost ținută deși inamicul venea asupra noastră cu mare energie și ploaia ne făcea mari greutăți, din cauza acestor neajunsuri am fost constrânși în 17/30 Octombrie să ne retragem.	15 „ ora 8 dim. Marș spre Dobrița fără luptă, sosit Frâncești, unde rămâne în noaptea de 15 spre 16 Oct.
(după ordinele, rapoartele regulamentare din timpul luptelor).	(După acte oficiale inamice: ordine, rapoarte, dări de seamă).	16, 17, 18, 19, 20 Oct. La 16 Oct. marș la Valari fără luptă și la 16, 17, 18, 19, 20 rămas în Văleni fără a lupta. (Vezi anexele 9, 10, 11, 12, 13).

(Din raportul Căp. Terpu și Căp. Moțun, comandanți de unități în detașamentul Lt. Col. Dejoianu) și după rapoartele Căpitanului Bădescu H., comandantul Batalionului 3/5.

1) 7 dim. coincide cu „dis de dimineață” afirmat de însuși inamicul? Atunci, se potrivește cu afirmația infamă a Lt.-Col. Dimitrescu făcută prin Lt.-Col. Găvănescu Marelui Cartier General, că Grupul Jiu a început acțiunea la ora 3 după amiază? De sigur, trebuia spus aceasta ca să reiasă că atunci când începe Grupul Jiu acțiunea, Dejoianu dăduse de dimineață peste cap pe inamic. Săvârșirea falsului se constată și de Comandamentul Teritorial al Corpului I de Armată, care a executat ordinul de a cerceta cazul și a înaintat Marelui Stat Major rezultatul sprijinit cu documente oficiale (vezi anexa a și b).

2) La ora 3,30 pronunță Dejoianu atacul său la Rașovița, la ora 4,15 respinge pe inamic din acest punct (care punct era pe frontul inamic iar nu în flanc și spate); atunci cum s'a putut săvârși infamia afirmându-se că „atacului energetic dat cu furie de către Dejoianu asupra „flancului și spatelui inamicului” se datorește victoria din 14 Oct. de la Jiu?

Pe baza ordinului de operație al grupului Jiu, a dat la 14 Octombrie 1916 dimineața și comandantul artileriei grupului, Colonelul Pașalega, următorul ordin artileriei, cu No. 84 :

1. Inamicul se află în poziție la Porceni-Sâmbotin-Arsuri-Horez-Cartiu-Stănești-Frățești-Dobrița.

2. Trupele noastre îl vor ataca azi 14 Octombrie, începând la ora 7 a . m. astfel : Trupele Colonelului Jipa și Obogeanu în sectorul Porceni-Sâmbotin. Trupele Colonelului Obogeanu în sectorul Sâmbotin-Cartiu-Turcinești-nord-vest Vădeni. Maiorul Trușculescu în sectorul Stănești-Brățești (sector Nord Bârsești). Lt. Colonel Dejoianu atacă aripa dreaptă inamică spre Dobrița, având sub comanda sa și 2 baterii artilerie.

3. Artileria sub comanda dvs.¹⁾ va concura la atac astfel: O baterie de 75 mm. la nord-est de Căineni pentru a bate sectorul Porceni-Sâmbotin-Horez. O baterie obuziere 120 mm. între Sofroceni și Curtișoara, pentru a bate sectorul de la Sâmbotin la Cartiu-Arsuri. O baterie de 75 mm. și una obuziere 105 mm. la nord-est de Preajba Mare, pentru a bate sectorul Turcinești-Rugi-nord-vest Vădeni. Bateriile Locot. Mihăilescu și Locot. Ionescu între Preajba Mică și Preajba Mare pentru a bate sectorul nord-vest de Vădeni-Sisești.

Pe baza acestui ordin, comandantul Regimentului 21 Artilerie dă ordinul No. 41 : „La ora 7,30 bateria 2-a de 75 mm. Locotenent Stoenescu și a 8-a de 120 mm. locot. Mateescu, poziție vest de Preajba Mare în supraveghere pe zona Vădeni-Turcinești. Bateria 4-a de 75 mm. Locot. Schmidt²⁾ poziția nord-vest.

1) Lt. Col. Petroianu, comandantul Reg. 21 Artilerie.

2) O coincidență stranie : Divizia 11-a română luptă cu Divizia 11 bavareză; regimentul 21 Artilerie român cu regimentul 21 artilerie bavarez ; bravul locot. Schmidt român a luptat cu Căpitanul Schmidt, ambii artileriști. Căpitanul Schmidt (bavarez) a fost găsit mort în șanțul drumului din Arsuri, alături de calul său.

14 Octomvrie 1916.

ANEXA 1-a.

Căpitanul H. Bădescu, comandantul Batalionului 3/58 trimete de pe Dealul Ursăței la 14 Octomvrie 1916 ora 6,30 a. m. raport că „este anunțat că inamicul a ocupat Rașovița forța ca 2 companii. Bădescu stă cu batalionul pe poziție cu *avant-posturi* spre nord și vest. Cere a i se trimite 2 companii spre a face față cu mai mult efect direcțiunei lor de înaintare”.

ANEXA 2-a.

Comandantul batalionului 3/58 aflat pe Dealul Ursăței, trimite Maiorului Trușculescu la 14 Octomvrie 1916 ora 9,45 următorul raport:

„Mi se comunică că chesoanele batalionului s'au retras spre est de Tg. Jiu; ce ne facem în cazul dacă munițiunile se termină, unde sunt aceste chesoane, sunteți dvs. anunțați? Mai am știrea precisă că un batalion inamic german se află în satul Rașovița cu grosul forțelor la podul Rașovița de pe șoseaua Tg. Jiu-Pestișani, au făcut baricade la capul șoselei ce pleacă spre Rașova-Boboci. *Intențiunea lor este a ne ataca de front* cu direcția spre Tg. Jiu”.

ANEXA 3-a.

Comandantul Batalionului 3/58 aflat pe Dealul Ursăței, trimite Maiorului Trușculescu, la 14 Octomvrie 1916 ora 10,45 următorul raport :

„Oameni de la convoi care veniră acuma îmi comunică că pe șoseaua Tg. Jiu-Ursăței în dreptul satului Slobozia au *primit* focuri, nu mi-au putut preciza de unde. Trebuie bine supravegheată șoseaua Bârsești-Slobozia ca să avem asigurat spa-

tele. Vă rog puneți-mă și pe mine la curent de dispozitivul ce ați luat la dreapta mea. Eu am 3 companii în linia I spre Rașovița-Rașova și una în rezervă”.

ANEXA 4-a.

Căpitanul Bădescu face la 14 Octomvrie 1916 ora 11,15 aceluiaș, următorul raport trimis pe șoseaua Ursăței-Tg.-Jiu:

„Sunt de părere a trimite 2 companii la rezervă care să ocupe satul Rașovița, care interceptează șoseaua Tg. Jiu-Pestisani. In acest caz situația trupelor dela Frâncești este periclitată, căci le-a tăiat drumul spre Tg. Jiu”.

ANEXA 5-a.

Comandantul batalionului 3/58 aflat pe Dealul Ursăței, trimite Maiorului Trușculescu la 14 Octomvrie la ora 11,20 următorul raport :

„Am onoare a vă înainta 2 prizonieri germani dintre care unul este sublocotenent, iar altul este sergent major, prinși de către patrula companiei 9-a. Sublocotenentul se numește Iosef Ubelhör din regimentul 3 Infanterie, din Augsburg, iar sergentul major se numește Herman Hassneam din regimentul 3 Infanterie, din divizia 11-a bavareză. Rog a dispune înaintarea lor la divizie”.

ANEXA 6-a.

Căpitanul Bădescu de pe Dealul Ursăței dă următorul ordin Sublocotenentului Vulpescu, tot la 14 Octomvrie 1916 la ora 12 : „La raportul dvs. continuați cu recunoașterea. Divizia ne dă ordin să luăm ofensiva și să aruncăm pe inamic în spre nord”.

ANEXA 7-a

Comandantul Batalionului 3/58 aflat pe Dealul Ursăței, trimite Lt. Colonel Dejoianu la 14 Octomvrie, la ora 1,40, următorul raport :

„Situția trupelor noastre este: o companie la sud de satul Rașovița, care trebuie să facă legătura cu batalionul Maior Stănescu. O companie pe Valea Rașoviței (la n. e.). O companie la est de Rașovița. O companie în rezervă. Acesta este batalionul meu.

Batalioanele d-lui Maior Trușculescu cu efective reduse, acționează spre Ursăței-Lelești-Dobrița. Am pornit cu toții de pe Dealul Ursăței-Bârsești. Nu știu dacă d. Maior Trușculescu a luat măsuri și legături cu trupele d-lui Colonel Obogeanu spre a ne asigura spatele (șoseaua Stănești-Bârsești-Slobozia). Inamicul în forță de un batalion (german) se află la capul satului Rașovița (n.) cu lucrări de apărare. Aceasta este situația în momentul când vă comunic. Artileria bate bine. Să mai lungească puțin tiru — nu mult — spre nord de Rașovița. Nu putem înainta mai mult până nu iau legătura cu batalionul Stănescu de teamă să nu ne aflăm față în față”.

ANEXĂ 8-a.

Comandantul batalionului 3/58 trimite la 14 Octomvrie ora 2,15 următorul raport Maiorului Trușculescu, la Ursăței :

„Mă găsesc la extrema stângă, la sud de satul Rașovița, spre a face legătura cu batalionul Maior Stănescu. Am dat o companie la sud de Rașovița călare pe șosea (Rașovița-Rașova) spre a ataca satul și pe inamic de front și flanc. În rezervă nu mai am de cât 40 de oameni. Vă rog țineți-mă la curent cu spatele — adică defileul Ursăței. Am trimis un pluton la dvs. după cerere pe Sublt. Poțică. Celelalte companii atacă la est de Rașovița”.

ANEXA 9-a.

Comandantul batalionului 3/58 aflat pe dealul Rașovița trimite Lt. Colonel Dejoianu aflat la podul apei Sohodol, la 14 Octomvrie, ora 4,20 următorul raport :

Situația în care mă aflu și m'am aflat nu este așa după cum credeți dvs. și este cum urmează : Mă găsesc cu batalionul și anume: cu o companie 1/2 la sudul satului Rașovița călare pe șosea la 500 m. concurând la atac cu trupele din regimentul 17. Alte 2 companii le am la est de satul Rașovița călare pe șoseaua Tg. Jiu-Rașovița la 800 m. de Rașovița. Batalionul este ghemuit de toate părțile și nu se mai poate retrage, căci îl supără și focurile artileriei. La momentul oportun fiți vă rog încredințat că voi porni imediat *la atac*".

ANEXA 10-a.

Comandatul batalionului 3/58 aflat la nord de Lelești, trimite la 15 Octomvrie ora 6,30 p. m. Lt. Colonel Dejoianu la Frătești, următorul raport:

„Raportez că batalionul meu a fost pus sub ordinele d-lui Maior Trușculescu care nu l-am văzut de eri dinainte de a se pronunța atacul asupra satului Rașovița ocupat de inamic. Eu sunt cu batalionul la nord de Lelești, încrucișarea drumului Lelești-Dobrița și aștept ordine, căci nici batalionul d-lui Maior Trușculescu care a fost atacat și pus în debandadă, nu știu nimic de el. Am făcut 840 prizonieri bavarezi”.

ANEXA 11-a.

Comandantul batalionului 3/58 trimite de la nord satul Lelești, grupului Jiu la Vădeni, raportul No. 16 din 15 Octomvrie ora 8 a. m.:

„Eri în timpul luptelor dispozitivul detașamentului Maior

Trușculescu, din care fac și eu parte cu batalionul 3/58 era astfel :

1) 3 companii la răsărit de Rașovița; 2) 1½ companie la sud de satul Rașovița. Un ploton în rezervă. La ora 4,30 s'a pronunțat atacul asupra satului Rașovița, concurând cu trupele din Detașamentul Lt. Colonel Dejoianu. Inamicul în forță de 8 companii bavareze, a fost respins cu mari pierderi, făcându-se un număr de peste 840 prizonieri, care au fost predați comandamentelor superioare la Tg. Jiu; la pronunțarea atacului de ieri și până astăzi la ora când vă raportez, pe d-l Maior Trușculescu nu l-am mai văzut, nici pe d-sa nici detașamentul său care l-a avut înainte de a-l întări eu cu batalionul. Găsindu-mă în această situație fără comandant de detașament pe care l-am pierdut, m'am atașat pe lângă Detașamentul Lt. Colonel Dejoianu. Vă rog dați ordin să-l caute".

ANEXA 12-a.

Comandantul Batalionului 3/58 aflat la Valari, trimite Lt. Colonel Dejoianu la Suseni raportul cu data 15 Octomvrie ora 3,30 :

„Am ocupat satul Valari. OAMENI RĂSLEȚI RĂMAȘI de la ei s'au retras în zona spre poalele munților. Artileria inamică a scurtat tragerea și trage asupra Valarilor. Aștept ordine".

ANEXA 13-a.

Comandantul Batalionului 3/58 raportează din Valari Lt. Colonel Dejoianu la Suseni, la 15 Octomvrie ora 4,35 p. m. următoarele :

„Am ocupat satul Valari cu slabe rezistențe de patrulare inamice instalate pe poalele creștelor deasupra Valarilor. Artileria inamică a scurtat tragerea și trage asupra Valarilor.

ANEXA 14-a.

Comandantul Batalionului 3/58 de pe Curpenul raportează Lt. Colonelului Dejoianu, aflat la Valari, la 16 Octomvrie ora 9,20 următoarele :

„Am adunat batalionul de pe poziția ce a ocupat în noaptea trecută, în satul Curpeni. Am trimis un pluton în recunoaștere spre satul Vai de Ei. Patrurile noastre înaintate au primit foc de la o patrulă inamică rămasă în urmă. Erau 2 inamici pe care i-a făcut prizonieri; unul este rănit de patrula noastră. Din interogatorul ce le-am luat, comunică că trupele lor s'au retras spre munți dar mai sunt oameni rămași în urmă în sat. Am dat ordin plutonului să înainteze asupra satului Vai de Ei și să măture, adunând tot ce este ființă de inamic. Vă rog a-mi da ordin și a-mi comunica și asupra ranițelor oamenilor rămase la Frățești. Trupa este obosită și uzi până la piele de apă”.

Toate aceste anexe sunt copii după originalele din carnetul de companie, aflat în posesiunea autorului studiului de față și care aparține Muzeului Militar, la timpul oportun. Și atunci se naște întrebarea : unde este atacul violent ce s'ar fi dat de trupele Lt. Colonel Dejoianu, de care vorbesc : Calendarul „Regina Maria»» (opera Lt. Col. Găvănescu) și memoriile lui Al. Marghiloman?

Minciunile gogonate din primul calendar „Regina Maria”, au trebuit să fie mai reduse în o ediție imediat apărută (acelaș autor Găvănescu); întâi, victoria nu a mai avut loc la 13 Octomvrie, ci la 14 Octomvrie; al doilea, acțiunea Grupului Jiu nu mai începe în după amiaza lui 14 Octomvrie, ci concomitent cu cea a „victoriosului” (?) Detașament de Cerna dar și această acțiune dată în fals astfel : „atacul este dat cu atâta energie (de amicul său Dejoianu?!?), cu atâta furie și disprețul de moarte fu așa de mare, în cât dușmanul este îngrozit și începe retragerea aripei sale drepte(?). In acest timp toate celelalte

forțe ale Grupului Jiu *susțineau* (?) lupta *defensivă*(?) pe pozițiile ce aveau, în contra atacurilor dușmanului. *Retragerea însă a dreptei*(?) inamicului se *întinde* și asupra *celorlalte* (?) *unități ale lui*" etc...!? Iată falșul și iată și falșificatorii; și nu se găsește autoritatea capabilă a sancționa pe făptuitori? Din astfel de infamii petrecute pe câmpul de luptă, își vor trage moralul viitorii luptători?

Să dă aci și suplimentul de dovezi a falșului săvârșit de cei care au furat meritele și drepturile Grupului Jiu asupra victoriei de la Jiu și le-a oferit Lt. Colonelului Dejoianu, care a avut cavalerismul și camaraderia să le primească, de oare ce a concurat la săvârșirea acestui criminal act și la foloasele trase dintr'însul.

La 14 Octomvrie, ora 6,30 dimineața se raportează de către comandantul batalionului Bădescu făcând parte din detașamentul Trușculescu, aflat la dispoziția Lt. Colonel Dejoianu, că satul Rașovița (aflat în sectorul Dejoianu) este ocupat de inamic, iar batalionul Bădescu stă cu avantposturi spre nord și vest și cere 2 companii spre a face față atacului inamic. Prin urmare, nici inamicul, nici amicul nu luptă; amicul având avantposturi înseamnă că e în stațiune. La ora 11,15 acelaș comandant cere să se trimită 2 companii ca să se poată ocupa Rașovița căci inamicul interceptează comunicația Pestișani-Tg. Jiu și periclitează situația trupelor, care sunt tăiate de Tg. Jiu.

Prin urmare, la ora 11,15, inamicul nu numai că nu este în luptă cu adversarul Dejoianu, dar comunicația acestuia este tăiată de Tg. Jiu și inamicul pornește el la atacul contra noastră, inamic, asupra căruia comandantul Bădescu arată că ocupă Rașovița cu un batalion german, având grosul forțelor la podul Rașovița de pe șoseaua Pestișani-Tg. Jiu, cu baricade pe șoseaua Rașovița-Rașova. Faptul este absolut exact, întrucât din ordinul de operație al generalului Von Kneussl, rezultă că inamicul din acel punct al frontului bavarez avea ordin să reziste cu ori-

ce preț unui atac român din acea parte. Iată de ce dar inamicul aștepta să fie atacat, iar nu avea interes ca să atace el.

La ora 12 se dă ordin unui ofițer ca să „continue recunoașterea”, deci la ora 12 nu luptă nimeni în sectorul Dejoianu.

La ora 1,40 situația batalionului Bădescu era: 1 companie la sud de Rașovița legătură cu batalionul Stănescu; o companie pe valea Rașoviței la nord-est; o companie la est de Rașovița, o companie în rezervă. Că au pornit cu toții de pe dealul Ursăței-Bârsești; că inamicul e în Rașovița și batalionul nu poate înainta mai mult, trebuind să se lege cu batalionul Stănescu care — de bună seamă — era mai înapoi.

La ora 2,15 batalionul se află la extrema stângă, la sud de satul Rașovița, spre a se lega cu batalionul Stănescu, a dat o companie la sud de Rașovița, călare pe șoseaua Rașovița-Rașova, spre a ataca satul și pe inamic de front și flanc, celelalte companii vor ataca la est de Rașovița. Prin urmare până la ora 2,15 nu are loc nici o luptă în sectorul Dejoianu.

Acelaș comandant aflat pe dealul Rașovița raportează lui Dejoianu aflat la Sohodol, că batalionul este : cu o companie și jumătate la sudul satului Rașovița, călare pe șosea concurând la atac cu trupele regimentului 17 Infanterie; alte 2 companii la est de Rașovița, călare pe șoseaua Rașovița-Tg. Jiu la 800 m. de Rașovița și că la momentul oportun va porni la atac.

Prin urmare, la ora 4 p. m. în ziua de 14 Octomvrie 1916, pe când grupul Jiu terminase lupta și obținuse victoria contra dușmanului, detașamentul Dejoianu nu intrase în acțiune, iar inamicul era încă neclintit pe frontul său !

Pentru completarea dovezilor că detașamentul Dejoianu în ziua de 14 Octomvrie era inactiv și că acțiunea Grupului Jiu a determinat înfrângerea inamicului, dăm și următoarele documente:

No. 137 locul de plecare : șoseaua Bârsești, data 13/X/1916
ora 4,30:

Comandantul detașamentului, către Comandantul batalionului 3/58 la dealul Rașova:

„Binevoîți vă rog a institui o recunoaștere ofensivă *asupra satului Dobrița*, informându-mă asupra efectivelor ce ocupă Dobrița sau dealul nord Dobrița și dacă Dobrița este sau nu(?) ocupată”.

Comandantul detașamentului Maior M. Trușculescu.

(De notat : detașamentul Maior Trușculescu plecat cu ordinul Grupului Jiu a ocupa o poziție la bifurcația drumurilor ce vin din nord și vest la Tg. Jiu, deci la dispoziția grupului Jiu, se află sub ordinele detașamentului Dejoianu și părăsind destinația ce i se dase de grupul Jiu și executând ordinele detașamentului Dejoianu. Apoi, recunoașterea dacă Dobrița e ocupată sau nu, era legată de operațiunea detașamentului Dejoianu care avea ordinul Armatei I a ataca Dobrița).

No. 138 Loc de plecare Dealul Ursăței, Data 14/X/1916 ora 7¼.

Comandantul batalionului III Reg. 58 către Sublocotenentul Vulpescu :

„Strângeți patrulele ce au patrulet spre satul Rașovița în această noapte și împreună cu plotonul din compania 12-a ce a fost în avantposturi(?) porniți imediat spre satul Rașovița. În cazul dacă satul nu este ocupat de forțe inamice, puneți stăpânire pe el. În cazul dacă sunteți atacați (?) de forțe superioare, vă veți retrage luptând înspre flancul stâng al poziției ce ocupăm”.

Comand. Baț. 3/58 (ss) Căpitan Bădescu.

(De notat : nu se constată executarea ordinului 137, Dobrița fiind la nordul Rașoviței. Nu se știe nimic despre inamic în ziua de 14 Octomvrie, când la Grupul Jiu de la ora 7 dimineața începuse lupta. La detașamentul Dejoianu nu se dă nici o luptă în dimineața de 14).

No. 139. Dealul Ursăței. 14/X/916 ora 10 1/4.

Comandantul batalionului 3/58 către Subl. Vulpescu:

„Dvs. cu plutonul veți prelungi aripa stângă a frontului de luptă, ocupând pozițiune pe culmea dealului la est de Rașovița. Vă veți menține pe această pozițiune și când veți socoti momentul oportun (?) veți înainta spre satul Rașovița”.

Comand. bat. III/58 Căpitan H. Bădescu.

(De notat : la ora 10 1/4 nu se da nici o luptă pe frontul Detașamentului Dejoianu și totul se învârtea în direcția Rașovița care nici acum nu se știe de e sau nu ocupată de inamic).

No. 140, Locul de plecare n. Lelești, data 15/X/916.

Comand bat. 3/58 către Divizia XI-a la Vădeni:

„Am onoare a înainta următorii prizonieri” (în număr de 5 și un rănit).

Comand. bat. III/58 Căpitan H. Bădescu.

(De notat: fără nici o luptă, un rănit și 5 prizonieri! Comandantul batalionului ajuns de pe Dealul Ursăței la nord de Lelești! Dacă prizonierii ar fi fost luați în lupta detașamentului Dejoianu, de care ținea Bădescu, ce căutau prizonierii la divizia din Tg. Jiu? Este dovada: acești oameni au fost găsiți în ziua de 15 Octomvrie, rămași pe urma inamicului pus în retragere de Grupul Jiu).

No. 141, Locul de plecare: Satul Curpen. Data 15/X/916.

Comand. batal. 3/58 către Lt. Col. Dejoianu la Frățești:

„Ordinul dvs. No. 71 am onoare a raporta, batalionul se găsește instalat pe poziția dela nord de Giuvala ocupând crestele dealului de la nord de acest cătun. Compania 2-a a Locot. Gună care a avut însărcinarea ca în timpul marșului de la Ursăței-Lelești-Frățești să-mi servească de flancgardă pe dreapta și-a dirijat marșul din proprie inițiativă îndreptându-se spre satul Stănești, de unde îmi raportează că a surprins în timpul marșului *resturi* dintr'o companie inamică, în număr de 100 pe care i-a făcut prizonieri, pe care i-a înaintat divisiei. Aceasta m'a făcut a crede că detașamentul ce este pus sub comanda dvs.

nu se găsește în legătură perfectă cu detașamentul de la dreapta noastră, din moment ce compania Lt. Gună a făcut atâți prizonieri, fapt pentru care l-am lăsat în acea parte, cu ordinul ca mâine de dimineață să înainteze spre nord urmând șoseaua Stănești-Curpenel. La plecarea batalionului din Frătești ați dat ordin să lase oamenii ranițele. Cum rămâne să purcedem cu aducerea lor? Pentru celelalte dispozițiuni din ordin mă voi conforma. Buletinul anexez.

Comand. bat. III/58 Căpitan H. Bădescu.

(De notat : nici o luptă, localități fost ocupate de inamic și părăsite, rămași pe urma inamicului oameni și pe care cu buna lor voie sunt luați prizonieri și trimiși divisieii la Tg. Jiu. fiindcă punctele unde au fost găsiți aparțineau câmpului de luptă a grupului Jiu, cu care detașamentul Dejoianu, nu avea nici o legătură. Batalionul III/58 aparține detașamentului Dejoianu, de la care primea ordine și căruia îi trimetea rapoarte și buletinul zilnic, buletine și rapoarte care ca și acele a flancgărzei despre Dobrița a detașamentului Dejoianu, nu vorbesc de nici o acțiune alta decât avantposturi (la nord), și marșuri cu flancgardă (la răsărit).

Prin urmare este dovedit că în ziua de 14 Octomvrie 1916, detașamentul Dejoianu culege ca prizonieri oameni uitați de inamic prin satele ce ocupase.

Relațiunea engleză asupra luptei de la Jiu, sună astfel : „la 7 dimineața Germanii începură să scoboare aci (Turcinești) în valea Jiului și după 2 ore jumătate, ajunseră la râu. Aci s'au întâlnit cu *aripa dreaptă a centrului românesc* care contra atacând i-a respins cauzându-le pierderi considerabile în oameni și material, urmărindu-i până la orele 5 după amiază, când o ploaie torențială și un întunec beznă oprî continuarea operațiunilor”.

Aripa dreaptă a centrului românesc, acest centru românesc îl forma grupul Jiu, numai el.

Telegrama dată după victoria de la Jiu, de către Prefectul de Gorj, soției Colonelului Ion Anastasiu :

„Iubitul dvs. soț prin priceperea și bravura cu care a condus trupele noastre, învingând și gonind vrăjmașul de la noi, are azi nu numai admirația dar și toată recunoștința noastră. Dumnezeu să ni-l ocrotească. În numele Gorjenilor vă transmit aceste sentimente de gratitudine, exprimându-vă dorința noastră de a vă vedea printre femeile gorjene ușurând suferințele bravilor noștri răniți”.

(ss) *Numa Frumușeanu*
Prefecul Județului Gorj

Și ca încheere, dăm și conținutul scrisorii unui demn magistrat care a figurat — fără a fi de fapt — inițiator :

D. Titu Georgescu prin scrisoarea sa din 6 Ianuarie 1922 arată că: *nu a făcut niciodată parte din vreun comitet; calitatea sa civilă și militară ca ofițer de rezervă nu putea să-i permită, chiar de ar fi făcut parte din un astfel de comitet, să abandoneze cu atâta ușurință numele și persoana mea care sunt strâns legate de victoria de la Jiu, informațiuni căpătate de la foștii conducători ai orașului, la înapoierea sa din Moldova și de la alte persoane și locuitori cari 'și au dat seama și își dau, de ceea ce se numește victorie și erou. Că prin oraș și prin familii se discută numele și meritul meu în această privință.*

Și atunci cum se potrivește realitatea cu următoarea convorbire dintre Colonelul Găvănescu și Colonelul Petroianu avută la Iași în 1917 :

„Eu aveam — spune Găvănescu — continuu informațiuni de la Dumitrescu prin telefon. Dumitrescu mi-a spus că Anastasiu *nu vrea să atace !* Ce vrei mai lămurit. De altfel am și raportat atât Generalului Prezan cât și Prințului că Anastasiu nu trebuie pus nici la înaintare, nici la comandă de divizie, iar în noua ordine de bătae vei vedea că e trecut la brigadă”!!

Iată ce șnapani și pe ce ticăloși, se punea temeiul la dat

drepturile celor ce și făceau cu credință și devotament, datoria către tron și țară !

În afară de aceste dovezi cu acte oficiale doveditoare nemerniciei celor care au uneltit și profitat din actul laș al furtului meritelor Grupului Jiu, mai dăm și următoarele acte tot oficiale :

„Părerile strategice și tactice relative la Detașamentul Dejoianu a fost o consecință a judecăței situației reale a trupelor, independent de detaliurile care s'au petrecut pe front și pe care nu puteam să le cunosc. Iată dar unde trebuesc căutate minciunile și perfidiile. În cluca de ofițeri care în tot timpul au căutat să se sprijine pe asemenea mijloace, pentru gloria personală, înaintări și onoruri”. (Scrisoarea Generalului Culcer I. din 27 Iulie 1927, publicată în broșura : „Din Crimele Marelui nostru Război”. Cluj, 1927).

Ca să se vadă mașinăria de falsuri care a funcționat la Armata I-a și Divisia I-a în timpul luptelor dela Jiu, dăm numai un singur exemplu, care rămâne un stigmat pe fruntea făptuitorilor care au beneficiat de meritele altora, recurgând la fals și înșelăciune :

Detașamentul Lt. Colonel Dejoianu sosit în seara de 13 Octomvrie 1916 la Brădiceni, s'a acoperit cu o flangardă pe lisierra de nord a satului Pestișani, sub comanda Maiorului Dumitrescu din Regimentul 31 Infanterie. Această flangardă însărcinată a păzi coloana din Brădiceni, este de închipuit că trebuia să fie în legătură directă și imediată cu comandantul detașamentului Lt. Colonel Dejoianu, aflat și el în Brădiceni. Ce amestec are atunci Divisia I-a (al cărui comandant improvizat: Generalul Christu nici nu sosise încă în Brădiceni) prin șeful ei de statmajor Lt. Colonel Dumitrescu (cantonat în aceeaș casă cu Lt. Colonel Dejoianu) să dea următorul ordin Maiorului Dumitrescu, la Pestișani : „din rapoartele primite de la Lt. Colonel Dejoianu (?) trupele noastre s'au angajat (?) cu inamicul în direcția Richiți peste podul (?) Sohodelul, respingându-l spre

Leleşti (!?)", etc. „Vă veţi ţine (?) în legătură (?) cu detaşamentul Lt. Colonel Dejoianu; dacă inamicul se retrage spre Rostovan (?) pe poteci (!) către Căciulata (S) veţi urmări energic cu o parte din forţele dvs., iar cu restul (?) veţi continua lupta (?) în direcţia Bâlta-Runcu-Dobriţa”.

Este de notat că acest ordin purtând No. 27. A e dat din Brădiceni, are aerul a fi dat în ziua de 14 Octomvrie ora 10,25, dintr'un carnet de ordine de câmp ce l'ar fi ţinut şeful de statmajor al Divisiei, căci a fost ataşat la Darea de Seamă a Divisiei, fără ştirea celui care era realul întocmitor al dărei de samă, adevăratul comandant al Divisiei I-a. La darea de seamă însă (vezi pag. 230 Dosar 8 M. St. M.) erau lipsă acele „rapoarte primite de la Lt. Colonelul Dejoianu”, ceia ce denotă plăsmuirea ordinului de câmp, a luptelor ce ar fi avut loc şi a înţelegerii între plăsmuitori. Apoi dacă Generalul singur prin ordin — dacă este dat de dânsul — că până la ora 9 este cu Detaşamentul Dejoianu, atunci cum vorbeşte de „rapoarte primite de la Dejoianu” şi transmite Generalul Cristu la ora 10,25 ordine Maiorului Dumitrescu, care era sub ordinele lui Dejoianu !?? Or, din tabela paralelismului de acţiuni ale Grupului Jiu şi detaşamentul Dejoianu, se vede clar că abia la 3,30 acest din urmă detaşament se angajează cu inamicul. Cum dar şi ce rapoarte de angajare, primise Generalul Cristu dela Dejoianu?

În adevăr : a plecat Lt. Colonel Dejoianu la luptă spre Richiţi şi şi-a lăsat flancgarda (sau a uitat-o) la Pestişani? A plecat Dejoianu la luptă, lipsindu-se de mai bine de jumătatea forţelor sale rămase fixate la Pestişani? Nu fusese respins cu pierderi în ajun detaşamentul Maior Truşculescu dela Raşoviţa şi Raşova, de către inamicul superior în forţă şi prevăzut cu artilerie? Cum dar Dejoianu s'a putut angaja la Richiţi-Leleşti şi cu cine şi cum s'a putut băga între două focuri inamice? Cum mai putea ţine legătura Maiorul Dumitrescu de la Pestişani cu Dejoianu de la 10 Km. depărtare? De unde deducea şe-

ful de statmajor al Divisiei I-a când ticluia ordinul către flancgarda dela Pestinași, că inamicul are să se retragă spre Rostovan către Căciulata, pe poteci care nu există și nu pe unde a venit, ordonând Maiorului Dumitrescu să urmărească „energic într'acolo”? „Iar cu restul veți continua lupta în direcția Balta-Runcu-Dobrița”; de când lupta flancgarda și cu cine? Dacă lupta părăsit de Dejoianu, cum se mai putea lega cu dânsul? Cum lupta Lt. Col. Dejoianu și încă victorios, având în față, în stânga și în spate pe inamic? Și ca încheere : când s'au petrecut aceste lupte când din rapoartele unităților în subordine, nici o trupă din detașamentul Lt. Colonel Dejoianu, nu intră în luptă în ziua de 14 Octomvrie 1916, de cât la ora 4 p. m.! Iată falsul pe care s'au brodat succese imaginare. (Să se citească și dările de seamă inamice asupra operațiilor din 14 Octomvrie de la Jiu, care stabilesc adevărul în locul falșurilor săvârșite la noi!).

În resumat și sprijinit de acte probatorii, chestiunea victoriei de la Jiu a fost prilej de dovezi de completă lipsă de caracter la unii din ofițerii noștri, care din nenorocire au reușit să-și însușească drepturile și meritele altora, ajutați de împrejurări pe care intenționat le-au creiat sau le-au creiat fatalitatea, și de complicități anume câștigate cauzei lor. Și unii și alții au recurs la falsuri prin graiu și în scris și de și vinovăția lor a fost dovedită, crima lor a rămas nepedepsită și furtul a devenit proprietatea lor. Nemernicia rămâne un stigmat pe fruntea lor și a urmașilor lor și un exemplu pentru viitor celor ce nu vor ști să-și păstreze dreptul și să sancționeze ei însăși pe tâlhari. Un popor care-și creiază legende din minciuni ¹⁾, merită dispreț când el are din belșug legendele lui curate ! Este o cinste, de și amară și dureroasă pentru cei nedreptățiți de a-și reclama drepturile lor și dreptatea, furate de alții și în acelaș timp este o rușine pentru cei care refuză să le facă dreptatea

1) Când în anul 1917 la o audiență avută am arătat Regelui că nu este adevărat că Ecaterina Teodorescu ar fi luptat la Jiu, M. Sa mi-a răspuns: «nu-i nimic, să alibă și poporul nostru o eroină ca Jeana de Arc”.

de și cunosc și recunosc că li se cuvine. Orice om cinstit este dator să lupte pentru adevăr și dreptate, nu numai în interesul ca acestea să triumfe, dar și în interesul personal al numelui ce lasă urmașilor săi.

În cele ce urmează se arată falșurile săvârșite în chestia Jiului și pe autorii lor, de și răsplătiți pe nedrept în locul altora, conștiința lor și disprețul public, dacă se mai tem de acești judecători ai faptei lor, îi vor însoți pretudindeni și totdeauna, amintindu-le nelegiuirea și murdara lor faptă.

De și Colonelul Anastasiu a comandat trupele de la Jiu și obținut victoria de la 14 Octombrie; de și în seara de 14 Octombrie, i se comunică numirea sa de comandant al Divisiei 1-a, totuși Generalul Cristu la 15 Octombrie semnează ca, comandant al divisiei darea de seamă a lptelor dela 14—15 și 16 Octombrie !

Pe crochiul alăturat la Darea de Seamă, așa chiar semnată de Generalul Cristu, detașamentul Lt. Colonel Dejoianu este arătat că la 13 Octombrie, nici nu intrase în câmpul tactic de luptă al Grupului Jiu; atunci cum a putut el determina succesul zilei de 14 Octombrie, dimineața?

În dosarul No. 8 „Operațiile Armatei I-a” la pag. 245¹⁾ există rezumatul operațiunilor dela 13, 14, 15, 16 Octombrie 1916 și acolo stă scris : „În această situațiune grea, omandantul Grupului Jiu dă următorul ordin :

Vădeni 13/X/916. Comandantul Grupului Jiu către comandantii trupelor :

1. Din Înalt Ordin al M. S. Regelui, pozițiunile nu se vor părăsi de cât atunci când nu va rămâne un singur om.

2. Murind cu toții pe poziții, însemnează că am luptat.

3. Subsemnatul va veni pe poziție cu ultima rezervă pentru a muri împreună cu voi.

1) Dosarul acesta a fost cerut de Rege și I s'a prezentat în 1917; Generalul Cristescu, șeful Marelui Stat Major a confirmat Regelui atunci autenticitatea rezumatului care era întemeiat pe rapoarte de la fața locului.

4. Rezistență până la ultima picătură de sânge.

Comand. Grupului Jiu, Colonel Anastasiu.

Resumatul apoi continuă astfel:

„S'a hotărît a se ataca inamicul pentru a se zădărnici încercările de înaintare care atinsese grav operațiile noastre din Oltenia. Noaptea de 13 spre 14 trece liniștită» etc. Iar mai departe :

„Rezultatele se datoresc următorilor factori de ordin moral și material :

1. „Ordinul Colonelului Anastasiu către trupe care le reaminteste datoria de luptă până la ultimul om pentru apărarea pozițiilor”.

2.

3. „Alegerea ca moment a atacului”¹⁾.

4. „Rolul cel mai important l-a avut comandantul care prin manevre bine combinate pe flancuri simultane și contra-atacuri viguroase pe front”²⁾ etc.

5. „Cunoașterea terenului de către ofițeri, însuși Sublocotenentul Pătrășcoiu din Arsuri”³⁾, etc.

Prin urmare : de care comandant al trupelor este vorba ? de Generalul Cristu, care nu s'a văzut și nu i s'a simțit nici o activitate ? de Lt. Colonel Dejoianu, care în ziua de 13 nu sosise în câmpul tactic al Grupului Jiu, iar în ziua de 14 Octomvrie, acționează după amiază, către seară ?

Acum primul fals :

În dosar, este un ordin cu No. 25 A (?) din 14 Octomvrie 1916 a Divisiei I-a, care e fals, întru cât nu a fost dat nimănui, nu a fost primit de nimeni. În el se spune: „Grupul Jiu va susține acțiunea detașamentului Dejoianu” (are aerul acest ordin

1) Atacul dat dimineața când inamicul era învâjat cu retragerea noastră cum se făcea ziua.

2) Rapoartele și descrierile oficiale inamice ce atest „atacuri din toate părțile din partea Românilor, dimineața pe ploae și ceață deasă etc.”.

3) Fapte precis raportate de Grupul Jiu, însoțite de ordine și rapoarte din partea Grupului Jiu și a comandanților de pe front unde s'a petrecut faptul.

că detașamentul Dejoianu era cel important, iar Grupul Jiu secundar). Apoi mai la vale: „modul acțiunii al acestor forțe se lasă la chibzuința Colonelului Anastasiu”.

Apoi : 1) dacă generalul Christu a dat ordinul de operație cum are aerul, numai atât cuprinde un ordin de operație? fără situația trupelor inamice, fără aceia a trupelor amice, fără ora de începerea acțiunii, doar erau două atacuri simultane, fără celelalte date absolut ce se copriră într'un ordin de operație ? 2) Dacă s'a lăsat la chibzuința Colonelului Anastasiu modul și să conducă acțiunea acestor forțe, atunci cine a fost învingătorul dela Jiu? Nu acel la chibzuința căruia s'a lăsat (vorba vine, după expresia falsului) conducerea acțiunii? Dar, avea vre-un drept cineva decât Armata I-a să dea asemenea ordin? Cine numise, când și cum devenise Generalul Cristu, comandantul diviziei care până atunci — 14 Octomvrie — nu avusese nici un amestec la Jiu? Mai departe odinul 25 A sună : „Comandantul (Generalul Cristu, probabil) se va afla cu detașamentul Dejoianu(?) până la ora 9; după aceia va trece la Grupul Jiu”. Or este dovedit oficial și după graficul în paralel a acțiunilor Grupului Jiu cu acele a detașamentului Dejoianu, că acest detașament Dejoianu între orele 7 și 9 dimineața, este în repaus la Brădiceni! Apoi, cine din tot Grupul Jiu, ofițeri sau soldați, a văzut după ora 9 pe Generalul Cristu, la Jiu? Nimeni? Iată minciuni și falsuri de escroci, nu de eroi!

În dosar, alăturat la Darea de Seamă, mai este și ordinul No. 27¹⁾, dat în ziua de 14 Octomvrie, neparvenit nimănui pe câmpul de luptă, ci figurând doar numai cu semnătura în improvizatul carnet de ordine de câmp, a falsului Comandant al Diviziei I-a.

1) Ce numerotare era aceasta : 24, 25-a, 27, căci este constatat că la acea dată, ordinele de operații ale Diviziei I-a aveau la 19 Octombrie 1916 No. 3474!? Ca să dai ordin de moment pe câmpul de luptă, trebuie să fii în cunoștință de mersul luptei; de unde știa aceasta Generalul Cristu, dacă nu era pe acest câmp și nimeni nu-i raporta nimic?

Urmele falsului¹⁾ în Dosarul No. 8 de la Marele Stat Major:

La pag. 277 este raportul No. 63 din 16 Octomvrie 1916 Tg. Jiu, pe hârtie cu antetul Divisiei I-a, cu adresa Divisia I-a

1) Autorul escrocheriei aceștia este șeful de statmajor al Armatei I, Lt. Colonel Găvănescu, iar dovada se află în dosarul de acte personale a Colonelului Petroianu Scarlat, comandantul regimentului 21 Artilerie, care la pag. 76 cuprinde următoarele :

„Ducându-mă la Iași, am fost să văd pe Colonelul Găvănescu, în luna Iunie 1917; el locuia în str. Toma Cosma, era bolnav de lumbago.

«Sunt foarte amărit — spune Colonelul Găvănescu — pentru că am ascultat de Dumitrescu, căci cerându-mi-se relațiuni de către d. General Presan despre Colonelul Anastasiu, i-am spus că am părere proastă din timpul luptelor de pe Jiu; iar d. General Presan mi-a declarat atunci că tot așa i-a spus și Colonelul Dumitrescu și astfel că-i pare bine că i-a luat comanda divisiiei și-l va sări la înaintare la gradul de general”. În Martie anul 1936, când Generalul Anastasiu a dat peste această mărturisire, a reclamat casul Ministrului Armatei, conchizând în reclamația sa, astfel :

«De aceia Domnule Ministru, încrezător în spiritul dvs. de dreptate și de perfectă camaraderie, vă rog să binevoiți a dispune să se verifice aceia ce afirm în întâmpinarea de față, rămânând ca ulterior să se avizeze, întrucât victoria de la 14 Octombrie 1916 de la Jiu mie mi se datorește și prin urmare nimeni nu era în drept să aibă o părere proastă despre activitatea mea în tot războiul».

Până la 27 Mai 1936 Ministrul nu a răspuns nimic și nici nu a avizat; de aceia la 27 Mai i-a fost adresată o scrisoare la domiciliul său, cerându-i a comunica dacă a luat cunoștință de reclamație și ce a dispus. La aceasta, în 5 Iunie, dela registratura cabinetului Ministrului și din ordinul Ministrului, întrebă telefonic pe Generalul Anastasiu, despre ce era vorba în petiția despre care a scris Ministrului, căci nu se găsește. I se dă relația cerută, iar la 6 Iunie să cere Generalulu Anastasiu să trimită o copie de pe reclamația făcută, căci d. Ministru nu știe cui a dat-o și nu se găsește. Generalul Anastasiu s'a executat și în aceiaș zi a depus ofițerului de serviciu al Ministrului plicul respectiv cu adresa d-lui Ministru.

După 2 zile, Generalul Anastasiu este chemat de Ministru căruia îi expune și verbal reclamația înmânându-i și dovada convorbirii dintre Colonel Găvănescu și Colonel Petroianu. Ministrul a fost indignat de acest fapt, l'a calificat așa cum merită; a încheiat că va da unor generali să facă un referat și că Ministrul va face o adresă prin care va recunoaște dreptatea. Am mulțumit Ministrului, declarându-i că are lângă d-sa doi generali Glatz și Tătăreșcu, martori cunosători ai activității mele dela Jiu, că am toată convingerea că se va ține de cuvânt.

către Armata I-a, jos semnătura: Comand. Div. I-a Colonel Anastasiu, peste semnătură este pecetea Divisiei.

În acest raport care se vede clar că pornește dela Divisia I-a către Armata I-a, prin urmare de la Comandantul Divisiei la Comandantul Armatei I-a, sunt tăiate aliniatele 1 și 2 cu creion albastru, iar la aliniatul 3 se află o cruce făcută cu creion roșu închisă într'un cerc făcut cu creion albastru, ca indicând că de acolo să se citească acest raport. Peste tot încolo nu-i nici o modificare; iar la sfârșit este tăiat cu creion negru ultimul rând care cuprinde cuvinte: «*Se anexează și o copie după ordinele date*» tăiată cum și urmarea: «Comandantul Divisiei I, Colonel Anastasiu» cum și pecetea.

Această șmecherie s'a săvârșit la Armata I-a. În ce scop? *Ca să nu se vadă că ordinul de operație emană de la comandantul divisiiei, care era Colonelul Anastasiu, ci să se lase a se crede că nu era în drept aceasta a face un raport care indică pe Colonelul Anastasiu ca acel ce a dispus și condus atacurile în acele zile!*

Pe versa paginei 277 din dosar, acolo unde e raportul de mai sus, este trecut :: Sectorul Lt. Col. Coandă; II/18, II/71 2 comp. reg. 5 Vânăț. P. Sed. Comp. Reg. 41 Inf. (P. Sed), ca trupă de ruptura frontului inamic în direcția Sâmbotin și ca trupă de manevră". „Detășamentul Colonel Obogeanu format din III/59, III/43, I, II/41, 1/21 Ar, o opera între Sâmbotin-Arsuri, etc".

În acelaș dosar dela Marele Cartier General la pag. 204 în darea de seamă dela 18 Octombrie 1916, însuși Armata I-a arată că „detășamentul Lt. Col. Dejoianu (la 14 Oct.) e în marș pe direcția Dobrița-Dealul Ștersura-Muncelul Mic".

Și pentru a șterge urmele adevărului în cele petrecute la Jiu în 14 Octomvrie 1916, tâlharii au substras — unde au putut — acte, ordine și rapoarte date și înaintate pe timpul luptei, dar nu le-au putut fura pe toate și acestea stau mărturie

dovedind cine a condus și cine a executat operațiile, unde și cum. Din nenorocire, deși lucrul acesta este foarte grav și a fost constatat de cei în drept, nimeni nu a luat vre-o măsură.

a) În raportul prin care se înaintează rezultatul cercetării ordonate de Rege și transmisă Generalului Anastasiu cu ordinul Ministerului No. 16229, în chestia reclamației Locot. Pătrășcoiu, s'a arătat falșurile săvârșite în chestiunea Jiului, de către Locot. Coloneii: Dumitrescu, Dejoianu și Găvănescu, raport prezentat Regelui de Ministrul General Herjeu.

b) Marele Stat Major cu ordinul No. 41 din Februarie 1923 constatând lipsa actelor documentare luptelor de la Jiu le cere Generalului Anastasiu, care cu raportul 1626 din 16 Februarie 1923, între altele arată că „în dosarul No. 8 al Marelui Stat Major, sunt numai o parte din acte; că a semnalat deja Ministerului și Regelui (raport cu Pătrășcoiu) că Darea de Seamă asupra luptelor dela Jiu este falsificată căci se găsesc alăturate ordine ce nu s'au dat și care caută să dovedească existența unui comandant intermediar între Gupul Jiu și Armata I, comandant ce nu a existat, pe timpul bătăliei dela Jiu”.

c) *Intrebând în 1933 pe Generalul Grozeanu, comandantul Diviziei 11-a și care a fost șef de stat major diviziei 1/17 în timpul războiului (prima parte și sub ordinele mele) dacă s'a mai interesat în calitatea sa de comandant al Divisiei, de falșurile săvârșite în actele de operație a Divisiei 1/17 din război, mi-a declarat că a voit s'o facă dar că nu a mai găsit nimic !*

ACȚIUNEA NOASTRĂ DIN ZIUA DE 14/27 OCTOMVRIE.

Pentru atacul de a doua zi 14 Oct. Grupul Jiu dă în seara de 13 Octomvrie următorul ordin de operații:

1) Inamicul apasă greu asupra frontului nostru micșorând moralul trupelor noastre; mă hotărâsc să-l atac mâine 14 Oct. cu toate forțele și să-l resping spre frontieră.

2) Pentru aceasta se va ataca inamicul, care ocupă pozițiune pe dreapta Jiului din malul râului-Porceni-Sămbotin-Carțiu și pantele de sud a dealului Cazinul până la Vădeni, în modul următor:

a) Detașamentul Colonel Jipa, cu o parte din trupele sale și anume: batal. I din reg. 58, companiile 11 și 12 din reg. 18 inf., comp. 2 a părții sed. din reg 1 inf., o baterie din reg. 21 art. și o baterie de 53, sub comanda Lt. Col. Neagu Savel, va menține poziția ce ocupă contra oricărui atac ce ar veni din defileu și dinspre Moldeviș-Postaia.

Cu cealaltă parte a trupelor sale adică: batal. I din reg. 18 inf., compnaile 5, 6, 7 din reg. 26 inf., cei 280 oameni din reg. 71 inf., și o baterie de 75 din reg. 21 arti. sub comanda Lt. Col. Pomponiu va ataca flancul stâng al inamicului la Porceni;

b) Detașamentul Colonel Obogeanu, adică: batal. 3 din reg. 59 inf., batal. 3 din reg. 43 inf., batal. 1 și 2 din reg. 41 și divizionul I din reg. 21 artil., va ataca de front între Sămbotin-Vădeni. Un batalion (Căpit. Călugăru) din acest detașament, va ataca în flanc inamicul la Vădeni;

c) Detașamentul Lt. Col. Coandă constituit din: batal. II din reg. 18, batal. II din reg. 71, 2 comp. din 5 vânători, 2 comp. din reg. 41 inf., o baterie de 75 din reg. 9 artil. și una baterie de 87 din reg. 5 art., va constitui trupa de spărtură a frontului inamic, ca trupă de manevră, care dela Tetila va ataca Sămbotinul-Arsuri-Pajiștele-Schela;

d) Detașamentul Lt. Col. Dejoianu ce vine dela Cerna, va ataca în flanc și spatele inamicului;

e) Batalionul Maior Trușculescu acopere T.-Jiu și stânga noastră, la nord de Bârsești (bifurcația drumurilor Târgul-Jiu-Peștișani, T. Jiu-Dobrița) făcând legătura cu detașamentul Lt. Col. Dejoianu, când va sosi;

f) Batalionul de miliții Gorj (Căpitan Sadoveanu) cu o companie în rezervă la Sisești.

4) Atacul începe la ora 8 dimineța precedat de un bombardament de o oră, a întregii artilerii aflate pe front, afară de acea a trupeii de manevră care va deschide focul când va porni la atacul Sâmbotinului.

5) Trupa de manevră intră în situație inițială la Tetila chiar în cursul nopții; așa că la ora 2 să fie la Tetila, urmând pe margine pădurei Mare-Sofroceni-Căineni-Tetila.

6) Improspătarea munițiilor, ambulante, deposite, locul ce au în present.

7) Pe timpul luptei mă voiu găsi la Preajba Mare; în Târgul-Jiu ca ofițer de legătură, comunicare de ordine și transmitere de rapoarte, rămâne Maiorul Mlădinescu, care va sta la oficiul telefonic. T. Jiu (oficiul telegrafo-poștal) legând trupele și detașamentele cu Postul dela Preajba.

Comand. grupului Jiu, Colonel Anastasiu; Șef de Stat Major, Lt. Col. Mărculescu.

Dispositivul trupelor și repartiția lor din ordinul acesta de luptă, era rezultat din găsirea unităților în această situație pe teren din timpul zilei; iar constituirea trupeii de manevră, se făcea în cursul nopții de 13 spre 14 Oct. prin unități anunțate că vor sosi în această noapte din interior (unele au sosit la timp, altele cu întârziere, altele de loc).

Detașamentul Dejoianu era anunțat de armată fără direcția luată, fără ora pronunțării atacului, fără indicația le-

gătorei cu dânsul, de aceea comandantul grupului Jiu a dat acestui detașament ordinul de luptă de mai sus, prin Lt. Col. Dumitrescu, care să înapoia la Brădiceni îndată după redactarea ordinului. Deși ca surprindere pentru inamic, poate că nu era bine ca atacul să fie precedat de bombardamentul de un ceas al artileriei noastre; însă trupele de infanterie a grupului erau complet demoralizate așa că bombardamentul general lăsa impresia deschiderii drumurilor la atac.

Combinarea atacurilor de flanc și front în interiorul frontului nostru, a fost spre a produce inamicului zăpăceală și deșordine, ceea ce s'a și întâmplat¹⁾. Ordinul acesta a fost trimis tuturor trupelor grupului imediat, așa că la ora 7,30 ofițerii transmițători erau plecați pentru a înmâna comandanților ordinul. Iar pentru detașamentul de Cerna, ordinul a fost dat Lt. Col. Dumitrescu spre a i-l înmâna și cu instrucții verbale deoarece Lt. Col. Dumitrescu participase la stabilirea planului operațiunii pentru ziua de 14 Octomvrie.

Hotărîrea acestei măsuri a fost luată, în urma judecării situației în care se aflau trupele noastre: moralul, aceste trupe nu mai erau capabile de rezistență, astfel că pe dată ce inamicul să punea în mișcare, trupele noastre începeau retragerea, iar răspândirea lor pe o așa întindere de teren, și pe un teren acoperit și neregulat, ele scăpau forțamente din mâna șefilor. Astfel că o acțiune ofensivă pe întregul front era un eveniment care putea da rezultate bune și punea trupele în mâna șefilor. Intrarea în situația inițială pe timpul nopții la adăpost de vederea și focurile inamicului, era favorabilă, și o modificare în

1) „Să vărără românii în goluri și amenințau aripile și flancurile. Fiecăreia din secțiunile germano_austro-ungare care pornisră la atac în direcția T. Jiu-Bumbești le căzură românii din față și din lături, adesea și din spate cu forțe superioare” Memoriile generalismului Falkenhaim, comandantul armatei a IX-a germane, descriind raportul generalului Von Kneust: *Der Feldzug der 9-e Armee gegen die Rumänen und Russen 1917—1917; die Kämpfe und Siege in Rumänien*).

bine în dispozițiunile de luptă, pentru luarea ofensivei, marca un început de superioritate din partea noastră.

În cursul nopții de 13 Oct., un ofițer trimis dela Brădiceni, aduce un ordin de operație pentru ziua de 14 Oct., fără semnătură proprie, prin care să dispunea ca grupul Jiu să *opună rezistență* atacurilor inamicului, pe front, în timp ce detașamentul de Cerna *va ataca în flanc și spate pe inamic*.

O dispoziție care nu corespundea nici situației tactice în care se afla Grupul Jiu, nici situației sub raportul moral al trupelor sale, după cum s'a arătat mai sus. Pe de altă parte, ordinele de operație fusese deja transmise trupelor, iar unitățile care urmau să intre în situație inițială, să îndrumase spre punctele indicate, astfel că o schimbare a dispozițiilor deja luate, producea confuzie și nu corespundea vederilor comandantului grupului Jiu care avea răspunderea operațiunii și a consecințelor unei nereușite care aducea căderea orașului Tg.-Jiu, în mâinile inamicului, cel întâi oraș ce ar fi căzut. De aceea Colonelul Anastasiu comunică ofițerului venit cu ordinul dela Brădiceni, că el a dispus totul pentru operația de a douazi și nu mai poate schimba nimic; atât șeful de Stat Major Colonel R. Mărculescu cât și Colonelul Pașalega, comandantul artileriei grupului, ambii prezenți, au căutat să convingă pe ofițerul venit, că ordinul deja dat de Colonelul Anastasiu corespunde realității.

Acest refus din partea comandantului grupului Jiu, a indispus pe generalul Cristu sosit în ziua de 14 Oct., la Brădiceni, deși Lt. Col. Dumitrescu (Turcu) fusese purtătorul de cuvânt al justificării unei măsuri luate după chibzuințe la care și el participase și sfătuisese; de aci au rezultat consecințele rele pentru comandantul grupului Jiu și ofițerii superiori ai grupului, întocmindu-se în acest scop și din acest moment un plan sistematic pus în aplicare de la începutul războiului și până la sfârșitul lui, pentru despoierea acestora de meritele și drep-

turile avute în bătălia dela Jiu, din 14 Oct. 1916, singura victorie dobândită de armata noastră în prima parte a războiului¹⁾. «Prima bătălie dela Tg.-Jiu din 14 la 30 Oct., a fost una din victoriile cele mai frumoase câștigate de români în a doua parte a contraofensivei inamice».

DUPĂ JURNALUL DE OPERAȚII AL COMANDANTULUI GRUPULUI JIU

În dimineața de 14 Oct., Col. Anastasiu, însoțit de Șeful de Stat Major Lt. Col. Mărculescu, de Medit Lt. Col. Vasilescu, de Căpitanul Tătărăscu și Locot. Șerbănescu, au plecat la Preajba Mare lăsând la oficiul poștal din Tg.-Jiu, pentru legătură, pe Maiorul Mlădinescu, cu instrucțiunile necesare de comunicat Colonelului Jipa și Lt. Col. Dejoianu, singurii comandanți de detașamente ce aveau acțiune exterioară frontului grupului Jiu.

În marginea orașului, către casarma Artileriei, se retrăgeau în desordine și fără motiv, un lanț de trăgători din reg. 41,

1) În timpul discuțiilor la postul de comandă aflat în oficiul Poștal din T.-Jiu Lt. Col. Dumitrescu a avut o atitudine necuviincioasă față de Lt. Col. Mărculescu, șeful de Stat Major al grupului Jiu, Colonelul Anastasiu a invitat atunci pe Lt. Col. Dumitrescu să părăsească localul, el neavând nici un rol acolo. Lt. Col. Dumitrescu a plecat și deși avea asupra-i ordinul de operație ce trebuia să-l înmăneze Lt. Col. Dejoianu comandantul detaș. Cerna și deși știa modul cum să hotărîse executarea operațiunii de a doua zi, totuși ajuns la Brădiceni, și-a schimbat părerea și modificat soluția luată la T.-Jiu, provocând — el șef de Stat Major al Div. I-a și povățuitor Generalului Cristu — un alt ordin de operație, necorespunzând situației tactice și moralului Grupului Jiu, căruia i se da un rol secundar și primejdios acțiunii generale și să dădea rol principal detașamentului Cerna, al cărui comandant era găzduit la un loc cu G-ral Cristu și Lt. Col. Dumitrescu și își alegea și stabilea singur ce avea de făcut. Dovada acestei negustorii plănuită și îndeplinită întocmai, se va găsi în descrierea mersului operațiunii din ziua de 14 Oct., odată cu probele în fapt și în scris și cu consecințele lor,

compania Lt. Rovinaru, cu acest ofițer în cap; Colonelul Anastasiu, îi întoarce cu forța pe front, făcând uz de revolver, cu care trase în ofițer și soldați, această exemplară lecție de împlinirea datoriei, dată la fața locului și la timp, împlântă sentimentul conștiinței în trupă, și o pusă în mâna șefilor imediat. În dreptul poziției Artileriei Col. Anastasiu, ordonă Căpitanului Glatz, ca din servanții săi și prin energia cunoscută a acestui distins ofițer, să se facă o gardă înapoia frontului, care să oprească și să întoarcă prin forța la front, pe cei șovăelnici sau fugari. De aci trecurăm spre poziția de artilerie a Divisionului Voinescu, unde Colonelul francez Fain, dela Armata I, puse în curent pe Colonelul Anastasiu de splendida punere în baterie a acestui division și-i raportă că la aripa stângă a frontului nostru, nu se află detașamentul ce prin ordinul de operație, era dat ca acoperire a orașului și flancului și ca legătură cu detașamentul Lt. Col. Dejoianu ce se așteaptă dela Baia de Aramă. Col. Anastasiu, merse de verifică lucrul care din nenorocire era exact, se trimise în căutarea Maiorului Trușculescu; un ofițer trimis la gara Tg.-Jiu aduse în Preajba știre că șeful stației Copăcioasa, are un tren cu trupe sosite, dar pe care refuză a-l trimite înspre T.-Jiu și că trupa, cu artilerie de 87 stă nedebarcată în vagoane. Colonelul Anastasiu, cu Șeful de Stat Major și Căpitanul Tătărăscu, aleargă acolo, amenință pe șeful stației, bruscă și lovi pe un căpitan ambuscat și care făcea pe bolnavul, îl puse în mișcare, și porni trenul la destinație, parte din trupă o debarcă și porni pe jos. Colonelul Anastasiu primi la ora 10,30 raportul Maiorului Mlădinescu, că atacul asupra stânzei inamicului la Moșneni, a pus pe inamic în retragere și că acesta lucrează la întăriri lângă satul Porceni. La ora 11, Maiorul Mlădinescu comunică lipsa de știri asupra detașamentului Lt. Col. Dejoianu, iar că la centru s'a luat de o companie din 41 inf. Ferma Gârleșteanu. La ora 11,30 se aduce raport de către un sergent trimis dela Cuartier, ca să

cheme pe Sublocot. de geniu Munteanu, din gara Tg.-Jiu, că o coloană inamică a scoborât peste D. Târgului și se îndreaptă spre oraș, pe la pod. Se dă imediat ordine Colonelului Obogeanu, a da o companie cu o baterie de Artilerie, care să întărească reserva (batalionul de miliții Căpitan Sadoveanu) aflat la pod; acelaș ordin se dă și Maiorului Mlădinescu din oraș; căruia i-se dă comanda întregului detașament de pază a orașului.

La ora 12,20, se află că batalionul Trușculescu, se găsește la nord de Românești, fără însă a se ști ce caută acolo și i-se dă ordin prin un biciclist, a-și relua poziția ordonată, căci din cauza lipsei sale dela locul ce i-s'a fixat, inamicul a împins atacul unei companii de vânători, urmat de o altă companie din 12 vânători, asupra podului dela Tg.-Jiu.

La ora 2 se primește raportul Maiorului Mlădinescu, că în oraș se menține liniștea desăvârșită, că la pod lupta continuă și că dela un sublocotenent bavarez făcut prizonier rănit, s'a aflat că batalionul de vânători bavarez, are ordin a ocupa orașul Tg.-Jiu, capturând Comandamentul român din oraș și că compania ce a atacat podul, avea intenția să distrugă gara și poșta din Tg.-Jiu. Ofițerul prizonier rănit, a fost internat la Spitalul din oraș, unde a și fost vizitat la ora 4,40 de Col. Anastasiu, D. Hortopan fiind îngrijitorul spitalului și care a dat toate relațiile asupra instalării răniților ce începeau a sosi. La ora 2,30, inamicul era în plină retragere spre Horez și Schela, iar pe malul drept al Jiului, terenul era deja curățit de dușman. Colonelul Jipa, raportând că a respins un atac inamic de pe Păstăia și că de pe Urma Boului, înaintează coloane inamice și că din știri ce are, alte unități inamice ar fi la Moldevișu, i se dă ordin a ataca el pe inamic înainte de a se concentra. La ora 3,40, se raportează că inamicul se retrage și dela Schela și că pe dealul Porcenilor la Runcu, pe Pleșea și Gornicelul, inamicul face lucrări de sapă.

Abea la ora 2,45, s'a putut ști precis că trupa de manevră

a Lt. Col. Coandă, a ajuns la Sâmbotin și că inamicul fuge în debandadă; de aci se și trimit 120 prizonieri, în Tg. Jiu, cu care Col. Anastasiu se întâlnește în oraș, în ziua de 14 Oct., la ora 5 în dreptul Poștei din Tg. Jiu.

La ora 3,40, de către Maiorul Mlădinescu se raportează că inamicul ce a atacat la pod, s'a retras și că populația civilă, comisari, femei, cercetași, au dat ajutor trupei în apărarea podului, femeile aducând cartușe soldaților chiar pe linia de foc. Colonelul Anastasiu, vizitează poziția dela pod și mulțumește Comisarului rănit și pansat la cap, femeilor și cercetașilor. I-se raportează că o parte din soldații inimici ar fi pătruns în oraș, ascunzându-se pe la oameni.

La ora 4,45, se restabilește comunicația telefonică cu Colonel Obogeanu dela centru, comunicație întreruptă încă dela ora 9,30 a. m. și Colonelul Obogeanu, prin un ofițer și apoi Maiorul Popescu Negreanu, raportează că inamicul este în plină retragere spre Buliga. Se primește un raport scris dela Locot. Teușanu, făcut la ora 10 dim., prin care arată situația grea a mitralierelor de sub comanda sa și cere ajutor; iar la ora 12 un alt raport că este rănit și stă pe câmp nepansat. Colonelul francez Fain, însoțit de Căpit. Boerescu Părvu, cer dela Preajba Mică, mijloace de a fi aduși în oraș, ne mai având cu ce veni. La ora 6 p. m. comunicația telefonică cu Tetila și Bumbesti, este întreruptă și se bănuiește că s'a tăiat firul de către bavarzii intrați în oraș. Prefectul Frumușanu vine și comunică informația că în oraș ar fi ascunși inamici prin poduri. Se ia contact cu Maiorul Trușculescu, care raportează că a primit ordin în seara de 13 Oct., prin Lt. Col. Dumitrescu din Brădiceni, a înainta și deschide drumul detașamentului Dejoianu spre Tg. Jiu, la Ursăței, când detașamentul Lt. Col. Dejoianu a fost oprit de inamic; că potrivit ordinului primit dela G-ral Cristu, s'a dus în întâmpinarea detașamentului, că a mers până la Rașovița unde a dat peste inamic în forțe superioare și cu arti-

lerie și a fost respins și împins cu perderi mari, spre sud, lup-tând noaptea fiind urmărit de inamic. La ora 6 seara, comu-nicațiile telefonice s'au restabilit aproape peste tot; a fost che-mat ofițerul de geniu care a distrus acele și aparatele din gara Tg. Jiu, fără să fi avut ordinul Comandantului Grupului, ceia ce a îngreunat mersul operațiilor. Ofițerul Slt. Munteanu, a prezentat un ordin — instrucții date de Marele Cartier, ca jus-tificare, totuși Colonelul Anastasiu a cerut darea lui în jude-cată. — Dela ora 5,30, încep să sosească în oraș grupe de pri-sonieri, unele singure fără nici un însoțitor; la spitale aglome-rația de răniți, români și inamici, este mare. — La ora 7 sunt aduși la Hotelul Tioc, unde ne aflăm, 4 ofițeri germani, priso-nieri, iar la restaurantul unde avem popota, ni se aduc alți 5, pe care îi și așezăm la o masă separat.

Acțiunea zilei a decurs în modul următor:

Artileria, de pe tot frontul, a început un foc violent asu-pra terenului dinainte, fără a se putea observa rezultate, întru-cât o ceață deasă, urmată de o ploaie mărunță, împedica vederea la o sută de pași înainte. După o tragere de mai bine de un ceas, atacul infanteriei începe dela dreapta. La dreapta, Lt. Colonel Pomponiu, cu un batalion din Gorj 18, cu trei companii din reg 26 (batal. II) și cu o companie de 280 oameni din reg. 71, adu-nate aceste pe marginea șoselei Bumbști-Birnici, înaintează spre podul de pe Jiu, din dreptul Birnicilor, inamicul simte miș-carea și scoboară de pe D. Sâmbotinului spre Jiu și reușește a arunca înapoi trupele noastre, care nu trecuse decât o parte, pe malul drept. O baterie de 87, dela cota 325 est Bumbști, intervine în luptă, trupele pornesc din nou la pod, mulți in-fanteriști trec prin apă, podul se strică, și se îneacă mulți sol-dați, fără însă să scadă curajul celorlalți, se ocupă prin luptă înverșunată Moșneni, din care infanteria noastră ese repede și reușește a urca pe D. Sâmbotinului, luând în flanc lucrările inamicului, care părăsește pozițiile și fuge în desordine spre

Sâmbotin. Artileria dela cota 325 încearcă a urma trupele, dar nu reușește, atunci scoboară pe șosea și se întrunește la trupa de manevră a Lt. Col. Coandă, care ajunsese la Jiu, pe șoseaua Tetila-Sâmbotin, unde după spusele unor țărani fugiți noaptea din sat, inamicul a așezat mitraliere în clopotnița bisericei. Trupele Lt. Col. Pomponiu, obosite și având mulți răniți, se opresc pe D. Sâmbotinului, ocupând și Moșneni și Birnici.

În timpul acțiunii atacului asupra flancului stâng inamic, o încercare de a deбуșa din defileu, este oprită de către trupele Lt. Colonel Neagu Savel, care ocupă poziție între Bumbești-Jiu și gura defileului și a cărui artilerie, a tras asupra gurei defileului și în lungul șoselei Bumbești-Lainici.

Trupa de manevră de sub comanda Locot. Col. Coandă, nu s'a putut constitui, de cât în parte și până la ora 9,30, din cauza nesosirii ajutoarelor anunțate; sosind în cursul nopții de 13/26 Oct., cel întâi batalion din reg. 41 Inf., cu Lt. Col. Ostroveanu, pentru a intra în situația inițială la Tetila, batalionului i s'a indicat să urmeze drumul pe marginea pădurei Pădurea Mare, la ajungerea în Căineni, batalionul a primit focuri dela patruzele inamice, ceia ce a făcut pe acest batalion să se afunde mai mult în pădure, intrând în Tetila pe la răsărit și unde a dat iarăși peste patruzele inamice, care au primit batalionul cu focuri, aceasta denotă că inamicul trecuse trupe peste Jiu, batalionul a respins patruzele și a ocupat Tetila, trimițând un ploton să pună stăpânire pe podul de pe Jiu dintre Tetila și Sâmbotin. Nesosind până la ora 8 dim., ziua de 14 Oct., toate unitățile ce alcătuiau trupa de manevră, Comandantul sectorului Bumbești, Colonel Jipa, trimite raportul său cu No. 343 din 13 Oct. ora 12,30 noaptea, prin care arată că Lt. Col. Coandă mai cere un batalion complet și cu mitraliere. I se pune la dispoziție până la sosirea celorlalte unități, de Comandantul Grupului Jiu, un batalion din regim. 58 inf.

La ora 9,45 trupa de manevră, a cărei baterie începuse

bombardamentul la ora 8, pornește la pod în direcția Sâmbotin, găsește podul stricat de inamic, trupa trece prin apă, Jiul venise mare din ploile zilei, așa că mulți oameni s'au înecat, însă a trecut Jiul sub focurile inamicului, s'au reconstituit pe malul drept și au pornit la atac asupra Sâmbotinului, pe care nu l-a ocupat, de oarece artileria inamică de pe Dealul Arsurile, făcea imposibilă cu focurile ei, apropierea de sat, artileria trupei de manevră, calibru 87 pulbere cu fum, nu mai putea fi folosită, căci nu numai că-și demasca poziția, dar atrăgea focurile artileriei-obusiere inamice și asupra bateriei de 75 de alături.

La ora 3 din cauza norului, ploaiei și întunericului și a ceței de pe marginea râului, lupta aci încetează, inamicul rămânând în Sâmbotin, iar trupa de manevră chiar lângă sat. Se iau măsuri de Comandamentul grupului, pentru repararea podului dintre Tetila-Sâmbotin, care la ziuă e gata.

Detășamentul din centru, al Colonelului Obogeanu (bat. III din 59 inf., I și II din 43 inf., I și II din 41 inf. și Div. I reg. 21 Art.) ocupă frontul Cartiu-Turcinești, Ferma Gârleșteanu, Vădeni, în timpul nopții, inamicul a atacat cu patrule încercând a lua ferma Gârleșteanu, însă a fost respins și s'a intrat în liniște; în dimineaa de 14 Oct., în timpul bombardamentului artileriei noastre, pe la ora 7, un atac nou dat la fermă, reușește să gonească o companie a noastră și să ocupe ferma, trupa noastră retrăgându-se în desordine până la marginea orașului Tg.-Jiu, când tocmai pe la ora 7,30, Comandantul grupului Jiu, Colonel Anastasiu, apărând pe câmpul de lângă casarma Artileriei, oprește compania și o forțează făcând uz de focuri, a se înapoia pe front, a ataca și restabili situația, reocupând ferma Gârleșteanu și pânând pe inamic pe fugă, la acest atac ia parte și batalionul Căpitanului Călugăru, din reg. 43 inf., care atacă în flancul drept trupele inamice și pune pe inamic pe fugă. Pentru frontul acesta, misiunea trupelor fiind

pentru la început defensivă, pe dată ce se află de punerea în retragere a inamicului la ferma Gârleșteanu, se ordonă continuarea atacului aripei stânga înainte și înaintarea centrului. Bateria 2-a de 75 mm. și a 8-a de 120 mm. de pe platoul vest Preajba, începe bombardamentul violent deodată asupra conacului din Vădeni, a morei dela Podul Turcinești și zăvoii Jiului, unde unități inamice în ordine strânsă, se aflau adăpostite, bombardamentul ține aproape 2 ore, și la ora 10 începe înaintarea infanteriei urmată de aproape de bateria de 53 mm. (Lt. Rădulescu) și de divisionul de 75 mm. (Maior Voinescu). La ora 3 trupele noastre ocupase complet conacul Vădeni și moara și pusese stăpânire pe podul dela Turcinești, de unde se poate îndrepta atacul pe sub malul Jiului asupra Turcineștilor și de către trupa din Vădeni.

În direcțiunea Turcinești, inamicul înaintază și ocupă satul, unde nu se afla de cât un batalion cu Lt. Col. Mlădinescu, care a fost silit să se retragă pe stânga Jiului. Comunicația telefonică cu centru se întrerupe și ne mai avându-se contact cu Comandantul centrului Colonel Obogeanu, se trimit ordine verbale prin Colonelul francez Fain și Căpitanul Boerescu Pârvu, ca să se pronunțe atacul pe toată linia, deoarece asupra stângei inamicului atacul a început și încă cu deplin succes. Trupa pornește la atac cu toată puterea și reușește a împinge din nou pe inamic pe malul drept și ajută astfel și reluarea fermei Gârleșteanu în flancul Turcineștilor, trupele trec Jiul prin Vădeni, se produce pentru puțin timp un amestec și nedumerire în direcția atacului, Maiorul Popescu Negreanu, cu o energie neîntrecută intervine, pune ordine și cu ajutorul încă a 3 companii care trec Jiul sub focuri violente ale inamicului din Turcinești, ce lua în flanc trupele noastre, atacă în flanc la Turcinești, silind pe inamic să se retragă în fugă spre Cartiu și pădurile dela nord și pe șoseaua Rugi. Turcineștii căzând în mâna noastră și artileria noastră dela Curtișoara sesizând bine momentul

îngrămădirei trupelor inamice în spre Cartiu-Sâmbotin, aruncă o năprasnică văpaie de foc, pe întreaga regiune, și sub amenințarea trupei de manevră, care la ora 4 reia mișcarea înainte asupra Sâmbotinului, acest sat cade în mâna noastră și frontul nostru se stabilește complet pe malul drept al Jiului. Atât de cumplite au fost ravagiile focurilor Artileriei noastre la Cartiu și Sâmbotin, în cât cadavrele inamicului constituiau un adevărat val ocrotitor trupelor noastre, iar înaintarea trupelor noastre era aproape cu neputință, trebuind să se calce pe mormanele de cadavre, arme, muniții, chesoare, bucătării ce constituiau un tot de nestrăbătut. Cel întâi trofeu trimis Comandamentului grupului, a fost o minunată centrală telefonică și 6 ofițeri bavarezi prizonieri. La ora 5 lupta încetase, pe tot frontul numai rar focuri de armă schimbate între Cartiu și Dealul Arsurile, unde inamicul se pusese pe lucru la întăriri și pe care oprise frontul său. Trupele din linia a doua, rămase îndepărtate de cele trecute peste Jiu, din cauza râului care venise mare, din cauza întunericii cauzat de o ploaie deasă și neîncetată, și-au reluat locul și s'au putut stabili astfel înaintea pozițiilor noastre, o linie de anteposturi din trupe proaspete.

Avântul celor câți-va ofițeri dela sectorul din centru, minunatul ajutor și deslănțuirea uraganului de foc al Artileriei, reușirea a se avea atacurile simultane a frontului și flancurilor, au adus reușita zilei de 14 Oct.; în adevăr că elanul puștinilor dintr'o clipă, stoicismul, unor ofițeri, au impus celor mulți și i-au adus la rând cu ceilalți, pentru a fi camaraderește părtași la biruință.

La extrema stângă. Detașamentul Lt. Colonel Dejoianu alcătuit în noaptea de 11/24 Oct., cantonează în noaptea de 12 Oct., în Baia de Aramă. În dimineața de 13 Oct., detașamentul se pune în marș spre Peștișani, unde ajunge la ora 3 p. m. Voind a-și continua drumul spre Dobrița, află că inamicul ocupă înălțimile Retezatu deasupra comunicațiilor Bălta, Runcu,

în calea detașamentului și pe care făcuse întăriri și la care lucra cu activitate; era divisia de Cavalerie «Maria Luiza», care scoborise o brigadă descălecată pe la Oslea, cu ordin de a opri legătura între Grupul Jiu și Cerna, iar cealaltă brigadă călare avea însărcinarea să cadă în spatele trupelor noastre după căderea T. Jiu (V. Kriegsberichte aus dem Grossenhauptquartier). Defileul dela Frâncești fiind ocupat de inamic, Lt. Col. Dejoianu spre a-și asigura drumul, ordonă luarea unei poziții de flanc, cu 7 companii din reg. 31 infanterie, sub comanda Maiorului Dumitrescu. Inamicul nu atacă, se schimbă focuri de Artilerie, și la ora 7 p. m. detașamentul Dejoianu scoboară șoseaua la Brădiceni, unde cantonează pe timpul nopții. Detașamentul Maior Dumitrescu, rămâne pe poziție la nord de Peștișani. Văzându-se că inamicul are intenția a se interpune între coloana noastră ce venea dela Cerna și Grupul Jiu, Generalul Cristu aflat la Brădiceni, dă ordin batalionului Trușculescu, care acoperea stânga Grupului Jiu și orașul Tg.-Jiu, să se pună în marș în seara de 13 Oct., dela nord de Bârsești spre Rașovița, spre a se lega cu detașamentul Dejoianu și a-i ajuta să-și deschidă drumul spre Tg.-Jiu.

Batalionul Trușculescu execută ordinul, scoboară în șoseaua Tg.-Jiu-Rașovița, o ia cătră Rașovița, pe care însă îl găsește ocupat de forțe inamice superioare în număr, întărite și cu artilerie. Batalionul atacă, este însă respins; reatacă, noaptea vine, inamicul îl respinge, Maiorul Trușculescu cere ajutor Grupului Jiu, care rămâne surprins de această angajare în afara voinței și științei sale și cum nu se afla nici o trupă disponibilă pentru a i-se trimite, i s'a imputat părăsirea poziției, s'a justificat cu ordinul primit din Brădiceni, și evenimentele l-au precipitat în situația grea creată de inamic, care simțind inferioritate, a trecut însuși la atac și astfel batalionul a fost găsit a doua zi, la 5 klm., sud de Tg. Jiu, spre Românești, Probabil că acest batalion urma să aibă combinat atacul său, cu

cel al detașamentului Dejoianu, însă lipsa unei cunoștințe exacte a realității, a împiedecat legarea în timp a acțiunii, ceea ce precum se va vedea, a determinat scoaterea din luptă a unui batalion, a descoperit aripa stângă a Grupului Jiu, și a adus lupta dela podul dela Tg. Jiu, toate acte de mare gravitate și cu consecine grele pentru Grupul Jiu, în complectă lipsă de alte trupe și cu un dispozitiv de luptă deja luat.

In ziua de 14 Oct., la ora 7 dim., detașamentul Dejoianu, pornește în direcția Rașovița-Rașova, spre a-și deschide prin atac, drumul spre Tg.-Jiu; cum era precis informat că inamicul ocupă această regiune și anume călare pe șoseaua Rașovița-Arcanii și pădurea dela sud Rașovița, dispune ca să se atace cu 2 companii din reg. 43 inf., (sub comanda Căpitanului Greceanu), 2 companii din reg. 31 inf. (comandantul Căpitan Urziceanu), atac de front având ax șoseaua Arcanii-Rașovița, bace i se fixase și s'a făcut răspunsător de consecințe. Batalionul din reg. 58 (comandant Căpit. Bădescu), atac dela sud. Un batalion din reg. 17 inf., și 2 baterii, în rezervă în pădurea dela nord-est de satul Arcanii. Inamicul lucra la tranșee, nu are loc nici o acțiune, până la ora 12, necesitând pregătiri și intrare în situație, pentru trupe. La ora 12, se aduce batalionul de rezervă, în satul Arcanii, se coboară într'o grădină 2 tunuri, cu care să-și deschidă focul asupra satului Rașovița-Rașova.

La ora 1,30, aflându-se că o coloană inamică se îndreaptă asupra orașului Tg. Jiu, Lt. Col. Dejoianu dă ordin ca compania 12 (reg. 17 inf.) și 2 plotoane din comp. 9 (Lt. Petrescu Iacob) sub comanda Căpitanului Mortzun, să meargă la Tg. Jiu, pe drumul Stroiști-pădure-Rașovița-Ursăței. Detașamentul acesta se pune în marș, însoțit de-o călăuză și sosește la Stroiști, la ora 3,30 p. m., unde patrulele aduc știre, că Rașovița este ocupată de inamic și că la sud de Rașovița, se găsește un batalion din 58, cu Căpitanul Bădescu; se ia înțelegere cu acest batalion, pentru atacul Rașoviței, spre a se deschide drumul spre Tg.-Jiu.

Atacul începe la ora 4,15 p. m., care fiind auzit de trupele dela Arcanii (companiile 4, 5 și 2 plot. din comp. 9-a) pornesc și ele la atac și astfel la orele 6, *pe întunerec* Rașovița este ocupată de trupele noastre. Restul trupelor detașamentului Dejoianu, *rămân noaptea de 14 spre 15 Oct., în Arcanii* inamicul retrăgându-se în spre nord.

Lupta dela podul de la Tg. Jiu. Prin ordinul de operații pentru ziua de 14 Oct., comandantul grupului Jiu, hotărîse ca batalionul Maior Trușculescu, să ocupe o poziție la nord de Bârsești, la bifurcația șoselelor spre Dobrița și Peștișani cu scop de a acoperi orașul Tg.-Jiu și stînga frontului nostru, cum și a face legătură între grupul Jiu și detașamentul de Cerna-Baia de Aramă. Acest batalion fiind deplasat fără știrea Grupului Jiu, de către locțiitorul de comandant al Divisiei I-a General Cristu, și chemat la Rașovița, o companie de Vântători inamică, din al 12-lea de Vânători, urmată apoi de alta, este trimisă să ocupe Tg.-Jiu, în vederea probabilei căderi.

Asupra ofițerului rănit făcut prizonier, ofițer din Batalionul 12 Vânători, s'au găsit următoarele două ordine:

1)

Brigada 144.

27.X.916.

Batalionul III/3. 3

Batalionul merge imediat până la Tg.-Jiu, pe drumul Frănțești și închide șoseaua cu frontul către Est.

Grupa Schmidt în luptă la Frănțești 1:200.000.

Batalionul 12 Vânători, ia chiar astăzi Tg.-Jiu în posesie.

1/2 batalion din batal. I reg. 22, merge pe înălțimea dela Ursăței, La sud de Stănești batal. II din reg. I și batal. V reg. 69.

N. B. Călăreții se vor trimite înapoi cu înștiințări.

2)

Batalionul 12 Vânători.

5 Călăreți se țin la dispoziție pentru scopul de legătură.

1/2 batalionul din reg. 22 este la dispoziție pe înălțimile dela Ursăței.

La ieșirea de sud Stănești, 1/2 batal. din batal. I reg. 22 și bat. V din reg. 69.

Comp. inamică a scoborît pe șoseaua Polota-Bârsești, peste Dealul Târgului și a venit să pună stăpânire pe podul șoselei Tg.-Jiu-Peștișani, T. Jiu-Bălești. În orașul T.-Jiu, fusese lăsat un batalion de miliții, care urma să fie păstrat în rezervă între T. Jiu-Sisești, dar în urma raportului Maiorului Trușculescu, că la Rașovița inamicul este în forță superioară și că să i se trimită ajutoare, batalionul de miliții a fost împărțit, lăsându-se o companie în oraș, la pod, iar 3 compănii au fost trimise spre Sisești. Din compania dela pod, se dase o patrulă spre Slobozia, care nici nu a mai venit la companie, așa că trupa aproape a fost surprinsă la pod, pe malul stâng, spre oraș. Iată raportul după lupta de la pod, prezentat de Maiorul Al. Mlădinescu, de la Divizia XI-a.

„În ziua de 14 Oct. 1916, în luptele de retragere de la Vădeni, am avut însărcinarea ca de la oficiu telegrafic din T. Jiu, se fac legătură telefonică între postul de comandă de la Preajba, trupele aflate pe stânga Jiului și acelea ce veneau din spre Baia de Aramă sub comanda Lt. Col. Dejoianu.. În ziua aceasta, se luase ofensiva din toate direcțiile Est, Sud și Vest, de trupele noastre. Îndeplineam acelaș serviciu, comunicând diferite ordine, știri și rapoarte. La dispoziția mea erau 2 călăreți. Până la ora 11, succesul începe a se desemna. Din toate părțile se comunică știri favorabile, pe care le comunicam la postul de comandă de la Preajba, ținând astfel în curent pe D-1

Comandant al Divisiei, de mersul luptei, și transmitând trupezlor diferite ordine ce se da. In oraș nu se găsea de cât 2-3 plutoane de milițieni, armați cu arme Md. 1879, destinați a păzi podul de peste Jiu, din marginea de vest a orașului, cu care se afla Căpitanul în rezervă P. Sadoveanu, Comandantul bat. de miliții, Gorj. Pe când mă aflam la oficiul telegrafo-poștal, la telefon, la ora 11,30, primesc știri de la Căpit. Sadoveanu, că este atacat de 2 compănii inamice, cu 4 mitraliere, care înaintează peste D. Târgului, spre podul Jiului, cu intenția a ocupa podul și a pătrunde în oraș. El mai raportă, că efectivul de care dispune, este de maximum 50 de oameni, cu câte 10 cartușe fiecare, fără baionete, întrebând ce să facă, față de efectivul superior al inamicului, cerând în acelaș timp ajutoare. I-am trimis imediat și pe Căpitanul de rezervă Pompilian, cu restul milițienilor aflați pe la Poștă, Primărie și Prefectură, ordonând Căpitanului Sadoveanu a rezista cu orice preț, că vin și eu imediat la fața locului. Am raportat imediat la Preajba, de unde s'a dat ordin Colonelului Obogeanu să trimită o companie și o baterie de 53. Ducându-mă acolo, am găsit milițienii desfășurați pe malul stâng al Jiului, în grădina publică a orașului, iar inamicul pe malul opus, având 2 mitraliere chiar la capul podului, bătând în lung podul și strada, în oraș. O parte din trupele inamicului, se încercau a trece Jiul mai jos de pod, altele trecuse și intrase chiar în oraș. Văzând această situație dificilă, putându-se ca inamicul să pătrundă cu ușurință în oraș, să ocupe și să distrugă oficiul telefonic, care se afla foarte aproape de pod, oficiu prin care se făcea legătura telefonică cu trupele noastre, între cele de la Vest și Est de Jiu, și postul de comandă aflat la Preajba, putând ocupa și gara, am făcut îndată oarecare schimbări în dispunerea oamenilor de poziție, spre a se putea face cât mai bine față inamicului. După aceia, am luat măsuri a se strânge din oraș orice trupă disponibilă ce s'ar mai găsi. Am adunat asemenea sergenți de

stradă, ordonanțe, răniții ușor găsiți prin oraș, și i-am adus la pod, împreună cu civili, iar vre-o 5-6 cercetași, s'au oferit de bună voie de a lupta. Acelora care nu aveau arme, li s'au dat de la niște chesoane ale reg. 59 Inf. aflate lângă grădină.

Nu numai că populația civilă, cercetași și sergenți de oraș, mulți din ei nici nu făcuseră serviciul militar, au luptat cu curaj și devotament, dar chiar femeile și fetele nu s'au lăsat mai pe jos, și de și inamicul bătea în lung strada și podul, ele s'au oferit benevol a face serviciu, aducând cartușe până la linia de luptă, fără a ține seama de focul inamicului. Altele ajutau la pansarea răniților.

Cu acești luptători împeștrîți s'a putut face față 4 ore și mai bine, încercărilor inamicului de a pătrunde în oraș. La ora 5 au sosit 40 de soldați, foști dispensați, trimiși de Colonelul Obogeanu, cu ajutorul cărora am atacat pe inamic, și l-am respins, luându-i 18 prizonieri și mai multe arme. Acțiunea noastră salvând legătura telefonică cu trupele și cu Comandamentul, atunci când nu exista alt mijloc de comunicare de cât telefoanele comunale, are însemnătate foarte mare, căci altfel, nu s'ar fi putut avea legătura telefonică pentru transmiterea ordinelor ce se primeau de la Comandament, a rapoartelor de pe întinsul front de luptă și nu s'ar mai fi putut lua măsuri care se completeze victoria acestei zile mari de la 14 Octomvrie”.

Locot. Procopiescu din Stat Majorul divisiiei (Grupul Jiu) raportează de la aripa stângă a grupului Jiu, în ziua de 14 Oct. ora 3,40, unde era pentru legătură, la detașamentul de la Frânțești : „Inamicul *a respins* garda mare de la Curpenelu care s'a retras la Alexieni. Comandantul detașamentului a luat măsuri pentru restabilirea situației”.

La ora 6, pe tot frontul, începând din Bârlești, (stânga Jiului) și până la Frânțești, lupta era încetată inamicul lucrând la înbăriri pe pozițiile pe care s'a retras. La această oră, un țăran din satul Arsurile, fugit cu lăsarea întunericului, s'a prezentat Sublocotenentului Pătrășcoiu, comandantul companiei a VII-a din reg. 18 Inf., și care se afla cu trupa de manevră a Lt. Col. Coandă, și îi spune că în grădina casei părințești (a lui Pătrășcoiu), se află așezată artileria inamică. Această cerere este transmisă Comandantului Grupului Jiu, care după ce primește asigurările Colonelului Jipa, că ofițerul își ia răspunderea îndrăzneței sale acțiuni, Colonelul Anastasiu aprobă cererea și chiar în cursul nopții i se raportează de Lt. Col. Coandă, comandantul trupei de manevră și încredințează de Lt. Col. Ostroveanu, comandantul batalionului de la podul pe Jiu (Tetila-Sămbotin), că operațiunea a reușit, că Sublocot. în rezervă Pătrășcoiu a atacat prin surprindere pe inamic la Arsurile, a produs panică la dușman, care a fugit în desordine, părăsindu-și tunurile, 2 baterii de obusiere de 105 mm. și o enormă cantitate de proiectile. Raportul verbal făcut în noaptea de 14 Oct., și confirmat înscris în ziua de 15 Oct., la ora 3 p. m. de către comandantul trupei de manevră căreia aparținea unitatea și S. Lt. Pătrășcoiu, sună astfel :

„La ordinul Dv. No. 120 din 14.X.916, primit în dimineața zilei de 15.X., am onoare a raporta, că chiar în seara zilei de 14.X compania 7 din reg. 18 comandată de Sublocot. Pătrășcoiu N., a reușit a se strecura pe la ora 7 seara, printre trupele adverse și a cădea prin surprindere în spatele artileriei dușmane în Arsurile, pe care punându-le pe fugă și împușcând caii și servanții, a capturat 2 baterii de obusiere de 105 m.m. din divizionul III al reg. 21 de Artilerie bavarez. Pentru susținerea imediată a companiei a 7-a, s'au trimes în ajutor alte 2 companii ale detașamentului. Acest lucru s'a raportat chiar de a-

seară brigădei 21 mixte, care a luat măsuri pe timpul nopții, a se înainta dincolo de Jiu. Conform ordinului Dv., azi în urma unei canonade vii de artilerie cu bateria Sublocot. Ionescu Gh., din reg. Artilerie, la ora ordonată și în urma pregătirii atacului nostru de noapte, pe la orele 3 cu întregul detașament s'a ocupat satul Sâmbotin, continuându-se cu înaintarea spre Schela, și la ora 2 p. m. întăririle de la nord Satul Arsuri, sunt ocupate de acest detașament. Cele 8 tunuri capturate de compania 7-a fiind în posesiunea noastră, am anunțat artileria și de la ora 12,30, patru din ele sunt puse în baterie urmărind cu focuri pe inamicul ce se retrage spre Buliga".

Pentru a se continua succesul și a împedica pe inamic să ocupe pozițiunile dominante unde să se întărească, Comandamentul Grupului Jiu, dă următorul ordin :

No. 120 din 14 Oct. 1916 ora 9,45 p. m.

1) În urma vrednicului atac de astăzi a trupelor noastre, inamicul a fost respins pe linia Dobrița—Stănești—D. Căzinu—D. Sâmbotin.

2) Pentru a continua în mod desăvârșit succesul zilei de astăzi, am toată încrederea că prin armele trupelor noastre, inamicul va fi isgonit din Valari și Schela, punându-se stăpânire pe înălțimele de deasupra acestor localități, de unde cu ușurință îl vom putea arunca de tot din țară.

3) În acest scop, ordon : Măine 15 Oct., 1916, la ora 10 a. m. se va relua mișcarea ofensivă spre nord, în modul următor :

Detașamentul Locot. Col. Dejoianu va înainta atacând viguros pe inamic, în direcția Dobrița-Valari.

Detașamentul Colonel Jipa va înainta atacând pe inamic în direcția Porceni-Schela.

Trupele Maior Trușculescu, Lt. Colonel Coandă și Colonel Obogeanu, vor înainta energic spre sud, până la înălțimea Vădari-Schela, ținându-se legătură între trupe și coloane.

Atacul trupelor din centru, începe la ora 9 dimineța, ambele atacuri de front și de flancuri, vor fi precedate de un foc puternic de artilerie, care va dura trei sferturi de oră, adică artileria detașamentului Lt. Col. Dejoianu și Colonel Jipa, va începe tragere la ora 9/15, iar artileria Colonel Obogeanul și Lt. Col. Coandă, va începe la 8/15 a. m.

Detașamentul Colonel Jipa își va constitui o rezervă între centrul său și aripa sa dreaptă, așa ca să poată face față ori cărui atac ce ar veni de la Moldeviș—Urma Boului—Pastaia—Bumbești. Se pune la dispoziția Colonelului Jipa, cele 2 companii din reg. Dolj No. 1 (batal. II) sub Comanda Maiorului Rusu și care se va pune în marș la ora 2 noaptea de 14 Oct., urmând drumul Gara—T.-Jiu—Vădeni—Câineni—Bârlești—Bumbești, de unde va cere ordine de la Colonel Jipa, aflat la Bumbești. Maiorul Rusu, imediat la primirea ordinului de față, se va pune în legătură cu Căpitanul Pompilian, Comandantul batal. de miliții, pentru a-l schimba în serviciul de avanposturi și patrulare în timpul nopții.

4) Batalionul anunțat că va sosi în cursul nopții, va constitui rezerva generală la Vădeni.

5) Cer tuturor Comandanților de unități a însufleți pe oameni în vederea regulatei acțiuni de mâne, precum și de a li se atrage atențiune, că dacă astăzi s'a recurs la împușcarea pe dată a fugarilor, a fost în scopul de a-i prevesti că părăsind câmpul de luptă, moartea îi așteaptă cu siguranță, pe când luptând vitejește, pot fi numiți bravi și vrednici de numele de români.

6) In ce privește împospătarea munițiilor, funcționarea posturilor de ajutor, ambulante etc., se mențin întocmai dispozițiunile din ordinul precedent.

7) Consider ca lucrând contra isbânzii, pe acei șefi de corp, care nu și-a pus toată grija în trecut, pentru hrana trupei, pe viitor voi lua aspre măsuri contra recidiviștilor.

8) Centre de reîmprospătarea munițiilor, la Vădeni pe drumul prin Preajba mică, pentru detaș. Col. Jipa, Lt. Col. Coandă și Col. Obogeanu, pentru celelalte trupe, rămân centrele din zilele trecute.

9) Pe timpul luptei, mă voi găsi la Vădeni (Primărie).

Comandantul Grupului

Colonel Anastasiu

După recunoașterea completă a rezultatului luptei din această zi, Comandantul Grupului Jiu, dă următorul ordin de zi de mulțumire trupelor :

No. 140. — 14. X. 1916 ora 10 p. m.

COMANDANTUL GRUPULUI JIU

către

TOATE TRUPELE GRUPULUI

Adresez cele mai călduroase mulțumiri, tuturor ofițerilor, subofițerilor și soldaților, pentru bravura cu care au luptat astăzi, pentru îndepărtarea inamicului din țară. Nu mă îndoiesc că începutul acesta bun, va fi urmat și de acum înainte, așa că înainte de sosirea zăpezii, un picior de inamic să nu se mai găsească în țară.

Famiiliile noastre, care le-am scăpat de pângărirea dușmanului, Vă sunt veșnic recunoscătoare.

Inainte dar, pentru cinstea tuturor trupelor din acest grup, care luni de zile stau strajă neadormită, la granițele țării.

Comandantul Grupului Jiu

Colonel Anastasiu

In ziua de 16 Oct. 1916, urmărirea inamicului continuă; ordinul de operație al Comandantului grupului Jiu, prescrie formarea de coloane volante de câte o companie, cu mitraliere, pentru a împiedica oprirea inamicului să ocupe vreoaltă poziție intermediară; acest ordin este următorul:

No. 143. — 15. X. 1916.

COMANDANTUL DIVISIEI I

către

COMANDANȚII DE DETAȘAMENTE

Pentru a obține tot succesul din urmărirea contra inamicului, adică ai captura toate convoiurile ce părăsește în retragerea sa în desordine, convoiuri care din cauza timpului nefavorabil, nu pot fi trase pe drumuri, spre frontieră, hotărâse următoarele :

Veți constitui trei coloane de câte 1—2 companii fiecare, una va urmări pe Drumul Neamțului, alta pe drumul Schela—Vama Veche, a treia va urma de aproape coloana de pe drumul Neamțului, ca susținere. Se va da și mitraliere cât de multe.

Legătură strânsă între coloane, marș forțat, atacuri în flanc și spate. Ofițerii cei mai îndrăsneți ca comandanți, sub împărțirile cele mai bune.

De orice tun capturat, divisia acordă, 1000 de lei; de orice mitralieră, trăsură, 100 lei; de cal 50 lei.

Resultatul se raportează pe dată Divisiei,

Comandantul Divisiei I

Colonel Anastasiu

Potrivit ordinului de operație No. 120 din seara de 14 Oct. 1916, acțiunea decurge în mod regulat, și prin lupte grele, se ocupă partea din Sămbotin—Deal — pe care inamicul se întărise în lucrări de sapă, după care atacul converge spre direcția comunicației pasului Vulcan, atacându-se satul Horez, unde inamicul ocupă solid poziție la biserica satului și platoul din fața Primăriei și Jandarmeriei, unde bicicliștii și mitralierele, fac cu greu înaintarea centrului Col. Obogeanu; un atac însă dat pe la est de sat și o amenințare prin fundul văii Cartiului, aduce căderea Horezului în mâinile noastre, înainte ca Rugi să fi fost părăsit de inamic și unde o companie ungu-rească, se predă cu ofițeri cu tot. — La ora 3,40 atacul dreptei noastre ajunge la Pajiștele, undă bubue tunurile obusiere luate de la inamic, tunuri puse în funcțiune de bravul Căpitan Glatz din Reg. 21 Artilerie, pe când în acelaș timp, sub focurile acestei baterii, vrednicul Comandant al reg. 21 Artilerie, Locot. Col. Petroianu, semna la Arsuri chitanța Sublocotenentului Pătrășcoiu, de primirea a opt obusiere de 105 germane, cel mai prețios dar al isbândeii zilei de ieri.

La ora 4 p. m. Schela este luată de noi, cu aproape 200 de prizonieri, cu tunurile noastre pierdute și cu tunarul român rănit, ce nu le-a părăsit o clipă.

Trupele noastre se opresc cu elementele cele mai înaintate la Poiana lui Mihai Vodă, întunerecul punând sfârșit luptelor. Totuși, întreaga noastră artilerie, continuă a bate direcțiunile luate de coloanele inamice, cum și fundul văilor, unde numeroase împușcături de arme se aud, dovada strânsei apropieri între patrulele noastre și inamic.

Operațiunile grele de la Olt a necesitat ca chiar în ziua de 15 Oct., unități ce au luptat în ziua de 14 Oct., să fie luate Grupului Jiu și trimise la Olt.

Din această cauză, intențiunea Comandantului Grupului Jiu, ca gonind complet pe inamic, de la pasul Vulcan, să se rabată la dreapta amenințând numai, în spate și flanc, pe inamicul de la Olt, și care ar fi ușurat situația grupului Olt, a fost zădărnicită.

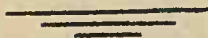
Resultatul victoriei de la Jiu, din 14 Oct. 1916, a fost: înfrângerea Grupului de divisiu Von Kneussl, capturarea a 2 baterii de obusiere de 105, complete, 36 alte tunuri, peste 200 de chesoane, bucătării, trăsurii, Cartierul Divisiei XI bavareze, numeros material de tot felul, arme, muniții, echipamente, telefoane etc., etc., 14 ofițeri și peste 1600 prizonieri.

Din ordinele de operații ale Comandamentului inamic, rezultă categoric, că inamicul *se aștepta la un atac, din spre Dobrița*, pentru care destinase grupul Schmidt. Prin urmare, inamicul cunoștea intențiile Armatei I române și la punctul 7 din ordinul de operație No. 468 al Detașamentului german Von Busse (Divisia 301) el dovedește că noi nu-l puteam surprinde cu vreun atac, cu atât mai mult cu atacul detașamentului de la Baia de Aramă (Lt. Colonel Dejoianu), care în ziua de 14 Oct., nu s'a dus nici la Dobrița nici la D. Leșului, unde îl aștepta inamicul. La aliniatul 7 dar, din ordinul citat 468, este scris clar: „Detașamentele care înaintează spre Dobrița și Leșului, vor trebui să înainteze cu ori ce preț asupra acestor puncte și să înfrângă ori ce rezistență i s'ar opune, să asigure pozițiile până la sud de localitățile Dobrița-Leșului”.

În afară de ordinul acesta, care după cum se vede din operațiune, a fost executat întocmai, de către detașamentul Von Schmidt, mai sunt dovezi că inamicul nu a fost de loc surprins, și faptele: atacurile date pentru deschiderea drumului spre T. Jiu, din partea coloanei Căpitan Mortzun și atacul dat

de avangarda Maiorului Dumitrescu, avangardă a cărui comandant, Locotenent Simionescu, a căzut grav rănit dând peste inamic așezat în întăriri.

In sprijinul adevărului istoric, stau față și documentate, faptele din 14 Octombrie 1916, așa precum le-au statornicit autorii lor.

Lupta propriuzis dela 14/27 Oct. 1916 dela Jiu, este în amănunt dată în «Războiul pentru întregirea neamului». Studiu critic, de acelaș autor.

